

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**“ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN GİRİŞ
SINAVLARINDA UYGULANMAKTA OLAN SINAV YÖNTEMLERİ
HAKKINDA, ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE GÖREV
YAPAN RESİM ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ.”**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Erdal CERİT**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Güzin AYRANCIOĞLU**

ANKARA / 2005

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**“ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN GİRİŞ
SINAVLARINDA UYGULANMAKTA OLAN SINAV YÖNTEMLERİ
HAKKINDA, ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE GÖREV
YAPAN RESİM ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ.”**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Erdal CERİT**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Güzin AYRANCIOĞLU**

ANKARA / 2005

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

Erdal CERİT'e ait “**Anadolu G¼zel Sanatlar Liselerinin Giriş Sınavlarında Uygulanmakta Olan Sınav Y¼ntemleri Hakkında, Anadolu G¼zel Sanatlar Liselerinde G¼rev Yapan Resim Öğretmenlerinin Görüşleri**” adlı çalışma j¼riniz tarafından G¼zel Sanatlar Eğitimi Anabilim Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalında Y¼KSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

(İmza)

Başkan:.....

Akademik Ünvani, Adı Soyadı

(İmza)

Üye :.....

Akademik Ünvani, Adı Soyadı

(İmza)

Üye :.....

Akademik Ünvani, Adı Soyadı

ÖZET

Bu araştırmada; Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanmakta olan sınav yöntemlerinin ve uygulamalarının resim öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini, Ankara ve Kırıkkale ilindeki, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem ise, iki okulda görev yapan resim öğretmenlerinden seçilen, Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden 12, Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden 10 resim öğretmeni olmak üzere toplam 22 resim öğretmeninden oluşmuştur.

Bu araştırmada, nitel (görüşme) teknikler kullanılmıştır. Nitel veri kaynakları, öğretmenlerin giriş sınavlarında kullandıkları yöntem ve teknikler, sınav komisyonları, çevre ve okul şartlarının sınavlara etkisi hakkındaki soruların bulunduğu görüşme formundan oluşmuştur.

Araştırmada betimsel yöntemden yararlanılmıştır. Araştırmanın belirlenen amaçlarını gerçekleştirebilmek için, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluşu, giriş sınavlarında kullanılan yöntem ve teknikler konularında literatür taraması yapılmıştır. Ankara ve Kırıkkale illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerine, giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin neler olduğu hakkında, araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen bulgular yorumlanarak öneriler geliştirilmiştir.

Resim öğretmenleri için düzenlenmiş görüşme formunda, 6 adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Bu sorulardan bir kısmı, öğretmenlerin okullarında uyguladıkları sınav yöntemlerine yöneliktir. Bir bölümü de, sınav komisyonlarının kurulması ile ilgili düzenlenmiştir.

Görüşme formları, her iki ildeki okulların yöneticilerinden izin alınarak uygulanmıştır. Görüşme formlarına verilen yanıtların sonucuna göre:

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde, giriş sınavlarının bir gün sürdüğü ve müracaat sayısının çok fazla olmadığı belirtilmektedir. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde ise, sınavların üç gün, iki aşamalı yapıldığı belirtilmektedir. Bu duruma göre, büyük illere talep daha çok olmakta ve Ankara’da baraj sınavı uygulanmaktadır.

Müracaatlarda öncelikle Ankara, İstanbul ve İzmir gibi illerin tercih edildiği, resim öğretmenlerinin görüşleri arasındadır. Bu illerin dışında kalan taşradaki diğer okullarda yeterli sayıda ve nitelikte öğrenci gelmediği için yatırımların doğru kullanılmadığı düşünülebilir.

Bazı okullarda, sınav komisyonu oluşturabilecek yeterlilikte ve sayıda kadrolu öğretmen bulunmadığını belirten resim öğretmenlerinin görüşleri, yeterli sayıda atanmanın yapılmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliğinin ilgili maddesinde belirtilen sadece sözlü sınav ile de öğrenci alınabilir sözünün tartışmaya neden olacağı yönündedir. İlgili yönetmelikte, puan açısından alt sınırın belirsizliği müracaatı az olan okullarda sorun olmaktadır.

Kırıkkale’de, sınavlara hazır olarak gelen idealist öğrenciler olabildiği gibi, herhangi bir özel eğitim almamış, resim ile herhangi bir ilgisi olmayan öğrencilerin de geldiği görülmektedir. Ankara ilindeki resim öğretmenleri ise, kurs olarak gelen ve bilinçli tercihler yapan öğrencilerin çok daha yoğun müracaatları olduğunu belirtmişlerdir .

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde, değerlendirme kriterleri ve ölçeği açısından ortak çalışmalarla ilgili fikir ayrılıkları görülmektedir. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde ise, zümre öğretmenleri tarafından oluşturulan komisyonun değerlendirme kriterlerini hazırladığı ve diğer güzel sanatlar liseleri ile işbirliği yapıldığı belirtilmiştir. Sınavlarla ilgili ortak çalışma yapılması başarıya katkı sağlayabilir .

ABSTRACT

In this study, the examination methods and applications which are applied in Anatolian Fine Art Schools' entrance examinations are aimed to be evaluated according to the teachers' views.

The universe of this study mainly includes the art teachers who work in the Anatolian Fine Art Schools in Ankara and Kırıkkale cities. The sampling is composed of 22 art teachers selected among the art teachers who work these two schools; 12 teachers from Ankara Anatolian Fine Art School, 10 teachers from Kırıkkale Anatolian Fine Art School.

In this study, the interview-techniques have been used. The interviewal data-sources have been composed of the methods and techniques which are applied by the teachers in the entrance exams, the examination committees, interview forms including the questions about the effects of the conditions of the environment and school.

The descriptive-method has been utilized in the study. To realize the determined goal of the study, a literature hatching has been done on the foundations of Anatolian Fine Art Schools and the methods and techniques applied in the entrance examinations.

An interviewal form on the techniques and methods used in the entrance exams, developed by the researcher, has been applied to the teachers who work in Anatolian Fine Art Schools in Ankara and Kırıkkale. Interpreting the obtained findings, some suggestions have been developed.

There are 6 relative questions in the interview form designed for the art teachers. Some of the questions are oriented towards the examination methods used in the schools by the teachers; and some of the questions have been formed about the establishments of the exam-commissions.

The interview-forms have been applied by having permission from the directors of both these two schools. According to the results of the answers given in the forms:

In Kırıkkale Anatolian Fine Art School, it is indicated that the entrance examinations last only one day and the number of applicants is not much. Yet, in Ankara Anatolian Fine Art School, it is indicated that the entrance examinations last 3 days and it is made in two stages. In this case, the metropolitan cities are much more demanded and a barrage-examination has been applied in Ankara. In the art teacher's view, the applicants demand cities such as Ankara, İstanbul and İzmir before all else.

It may be regarded that, the quality get lower and the investments haven't been

done appropriately.

The art teachers declare their opinions that, in some schools, there aren't enough and qualified permanent teachers to establish the examinations committee; these opinions can be evaluated that there isn't sufficient teacher assignment to the schools.

The Passage in the written regulations of Anatolian Fine Art Schools, expressing that the student can be accepted through an oral examinations, can cause a chaos. The uncertainty about the minimum limit of grading is a problem in less demanded schools.

It is seen that, in kırıkale, there may be idealistic and well-prepared students who are tended and interested in drawing pictures.

The art teachers who work in school of Ankara declare that there are also students that take private courses and make their preferences consciously.

In Kırıkale Anatolian Fine Art School, there is a disagreement in view of evaluational criterion. In Ankara Anatolian Fine Art School it has been pointed out that the evaluation criterians are determined by the category of the art teachers and there is a co-operation among the other fine art schools.

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanmakta olan sınav yöntemlerinin ve uygulamalarının yönetici ve öğretmenlerin görüşleri incelenmeye çalışılmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, genel kültür derslerinin yanında sanat eğitimi ile ilgili dersler verilerek, Atatürk ilkelerine bağlı, kültürlü, yeteneklerinin farkında olan, yükseköğretim kurumlarına aday, yaratıcı ve üretken kişiler bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Diğer liselerden farklı olarak, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine Bakanlıkça uygun görülen sınav yönetmelikleri dikkate alınarak yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Ortaöğretim seviyesine gelinceye kadar öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre doğru yönlendirilmeleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okumak isteyen öğrencilerin belirlenmesine katkı sağlamaktadır. Sınav süreci, uygulanan sınav yöntemleri, sınav ortamı, sınava müracaat şartları gibi unsurlar, bölgesel farklılıklar, sınav komisyonlarının durumu, öğrencinin başarısının ölçülmesinde etken olmaktadır. Bu nedenle araştırmada, giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Yöntemlerin geçerli ve doğru seçilmesi yetenekli ve istekli öğrencilere bu okullarda okuma fırsatı verecektir. İncelenen okullardaki öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, okullarda uygulanan sınav yöntemlerini, mevcut öğrenci başarısını, güzel sanatlar liselerine talebi, giriş sınav uygulamalarını ortaya koymuştur.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar alt başlıkları yer almaktadır.

İkinci bölümde ilgili yayınlar ve araştırmalar bulunmaktadır.

Üçüncü bölümde, araştırmada kullanılan yöntem, evren ve örneklem, veri toplama araçlarının hazırlanması ve uygulanması sırasında yapılan işlemler, verilerin çözümlenmesinde yararlanılan teknikler açıklanmaktadır.

Dördüncü bölümde, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve kuruluş amaçları Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi tarihçesi ve mevcut durumu, Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, yaratıcılık ve yaratıcılığın ölçülmesi,ölçme değerlendirme araç ve yöntemleri, başarıyı etkileyen etmenler, yetenek ve başarı ilişkisi yer almaktadır.

Beşinci bölümde, araştırmanın bulgular ve yorumu yer almaktadır.

Altıncı bölümde ise, araştırmanın sonuç ve önerileri, araştırmanın raporunda yararlanılan kaynaklar ve ekler bulunmaktadır.

Araştırma bulgularının, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin neler olduğunun belirlenmesi, giriş sınavlarında ölçülmesi istenen özelliklerin neler olduğunun tespit edilmesi, ayrıca Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde sınav komisyonlarında okul dışından öğretmen alınıp alınmadığının, halen uygulanmakta olan sınav sisteminin dayandığı temel gerekçelerin belirlenmesi açısından işlevsel olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sürecinde değerli görüşleriyle bana yardımcı olan danışmanım Sayın Yrd. Doç .Dr. Güzin AYRANCIOĞLU'na, araştırmanın sonuca ulaşmasında olumlu katkılar sağlayan Sayın Prof. Dr. Vedat ÖZSOY'a teşekkür ederim. Ayrıca çalışmalarım boyunca hep yanımda olan ve desteğini esirgemeyen eşim Suna CERİT'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım .

Ocak 2005
Erdal CERİT

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii

I. BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Alt Problemler	3
1.4. Araştırmanın Amacı	4
1.5. Araştırmanın Önemi	4
1.6. Varsayımlar	6
1.7. Sınırlılıklar	6
1.8. Tanımlar	7

II. BÖLÜM

İLGİLİ YAYINLAR VE ARAŞTIRMALAR.....	9
2.1. Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihi	9
2.2. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye Dersi Deneysel Uygulamaları	11
2.3. Resim-İş Derslerinde Başarı	12
2.4. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunlarının Diğer Lise Mezunlarına Göre Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Ana Sanat Dalı Programlarına Girişteki Başarı Durumları.....	13
2.5. Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi	14

III. BÖLÜM

YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırma Yöntemi.....	18
3.2. Evren.....	18
3.3. Örneklem.....	19
3.4. Verilerin Toplanması	19
3.5. Veri Toplama Aracının Hazırlanması	20
3.6. Verilerin Çözümlemesi	20

IV. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	21
4.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Kuruluş Amaçları.....	21
4.2. Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Tarihçesi ve Mevcut Durumu.....	27
4.3. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Tarihçesi ve Mevcut Durumu.....	29
4.4. Yaratıcılık ve Yaratıcılığın Ölçülmesi	34
4.5. Ölçme Değerlendirme Araç ve Yöntemleri	38
4.6. Başarıyı Etkileyen Etmenler	48
4.7. Yetenek ve Başarı İlişkisi.....	53

V. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR.....	55
---------------------------	----

VI. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	63
6.1. Genel Sonuçlar ve Değerlendirmeler	63
6.2. Öneriler	67
KAYNAKÇA.....	69

EKLER

Ek –1 Görüşme Formu	72
Ek–2 Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüğü Resim Bölümü Genel Yetenek Sınavı Yönergesi	74
Ek –3 Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüğü Resim Bölümü Genel Yetenek Sınavı Yönergesi	76
Ek –4 Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Öğrenci Alımı ile ilgili genelgesi.....	78
Ek –5 Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği.....	81

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu özetlenip, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı ve önemi sunularak, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

I.1. Problem Durumu

Türkiye’de ortaöğretim seviyesinde, sanat eğitimi veren okullardan biri olan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluş hazırlıkları 1986’ya kadar uzanmaktadır. İlk 16 Ekim 1989 tarihinde İstanbul’da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, 1986-1987 öğretim yılında, 4 yıllık lise seviyesine uygun olarak düzenlenmiştir. Güzel sanatlar eğitimini amaçlayan okulda zorunlu ve seçmeli derslere yer verilmiştir. 1990-1991 öğretim yılında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yönetmeliği yürürlüğe girmiş olup, Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir ve Kütahya illerinde Güzel Sanatlar Liseleri açılmıştır. 2003-2004 öğretim yılında ise ,Türkiye’de 53 ilde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır.

Öğrenim süreleri 1 yıl hazırlık olmak üzere 4 yıldır. İlköğretimi bitirdikten sonra, sınavla yatılı ve gündüzlü olarak öğrenciler alınmaktadır.

Kabay’a göre, (2003: 22) eğitimin başarılı olabilmesi , öncelikle bireysel ayrıcalıklara, doğru hitap etmeye bağlıdır.

Gedik’in 2000’de yapmış olduğu araştırmaya göre; yönetici, öğretmen ve öğrenciler, okula yetenek sınavıyla öğrenci alınmasının, okulun amaçlarına ulaşmasında uygun bir yöntem olduğunu, ancak sınav tarihinin yeniden düzenlenmesinin gerektiği yönünde ortak görüş belirtmişlerdir. Ayrıca, yetersiz

sayıda başvurunun meydana gelmesinin engellenmesi için ilköğretim okullarında bu okulların yeteri kadar tanıtılması gereği belirtilerek, yetersiz başvurudan dolayı niteliksiz öğrencilerin yalnızca kontenjan doldurmak için kayıtlarının yapılmasının önlenmiş olacağı görüşü araştırma sonuçları arasındadır.

Öğretmenin değerlendirme açısından önemini Kırıçoğlu (2002:203) şöyle açıklamaktadır:

Son sözün yine öğretmenin olduğunu, belirli ölçütlerin geliştirilmediği, çocuğun her çizgisinin beğeni çektiği durumlarda zorluğun söz konusu olamayacağını, çocuğun çalışma süreci içinde sergilediği her davranışın kimi zaman bilmeden elde edilen her güzelliğin eğitim adına kabul gördüğü durumlarda da değerlendirmenin kolay olacağını belirtmiştir.

Temel amacı, öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda, sanat eğitimi almalarını sağlamak olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, aynı zamanda öğrencilerin yabancı dil öğrenmelerini ve yüksek öğrenim programlarına hazırlanmalarını sağlayarak, yaratıcı ve üretken kişiler olmalarına katkıda bulunmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin resim ve müzik bölümü öğrencileri, resim ve müzik yeteneklerinin ölçüldüğü bir sınavı kazanarak bu okullarda öğrenim görmektedirler. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri yönetmeliği 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın 3797 sayılı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kontenjan, başvuru ve öğrenci seçimlerine ilişkin uygulamalar, resmi gazetede yayımlanan Ekim 1999 tarih ve 2505 sayılı yönetmeliğe göre diğer liselerden farklı olarak yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarına ilişkin yönetmeliğinin üçüncü bölümünün dokuzuncu maddesine göre; yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaçı ile yapılır, sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir, değerlendirme sonunda en yüksek puandan

başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir, sınavı kazanan adayların, süresi içinde kayıtları yapılır. Kontenjanın dolmaması durumunda, ders yılının ilk haftasının son iş günü çalışma saati bitimine kadar sıralamaya göre yedek listeden kayıtlara devam edilir, başvurular, öğrenci seçimi ve kayıt-kabulle ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça belirlenen takvime göre yürütülür.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin tümü bu yönetmeliğe göre sınav yöntemlerini seçmekte, fakat gerek sınav takvimi gerekse sınav biçimi ve değerlendirme kriterleri gibi, öğrenci seçimini belirleyen şartlar açısından farklılıklar görülmektedir. Bu farklılıklar standart öğrenci başarısının yakalanmasını engellemektedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin amaçlarına hizmet eden öğrenci yetiştirilmesi için, Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği giriş sınavları için yayımlanan yönetmeliğin, okullarda uygulanma biçimleri, farklılıkları araştırılması gereken bir problemidir.

I.2. Problem Cümlesi

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanmakta olan sınav yöntemleri hakkında, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

I.3. Alt Problemler

1. Okullarda sınav komisyonlarınca uygulanan yöntemler nelerdir ?
2. Sınavlarda uygulanan yöntemlerin okullar arasındaki farklılıkları nelerdir?
3. Okullarda sınav komisyonlarınca uygulamada karşılaşılan sorunlar nelerdir ?
4. Öğretmenlerin nitelikli öğrenci seçme ihtimallerinin yüksek olacağı yarışmacı bir ortam sağlanabiliyor mu ?

5. Sınavlarda okullar arasında değerlendirme kriterleri ve ölçeği açısından ortak bir çalışma yapılıyor mu ?

1.4. Araştırmanın Amacı

Ülkemizde 53 ilde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın düzenlemiş olduğu, 20 Ağustos 1999 gün ve 23\92 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği" doğrultusunda bu okullara öğrenci alınmaktadır. Sınav yöntemlerinin uygulanmasında iller arasında farklılıklar gözlenmektedir. Bu farklar öğrencilerin bölgelere dengeli dağıtılması bakımından önemlidir. Okullara yetenekli ve istekli öğrencilerin alınması sanat eğitime katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın amacı, resim öğretmenlerinin, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanmakta olan sınav yöntemleri hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ile, Türkiye'de sanat eğitimi ve öğretimi veren Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görevli resim öğretmenlerinin, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında hangi sınav yöntemlerini uyguladıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluş amaçları arasında, güzel sanatlara ilgi duyan ve yeteneği olan öğrencilere eğitim-öğretim görmelerini, yaratıcı ve üretken kişiler olmalarını, özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını sağlamak gibi amaçlar yer almaktadır. Sıtkı M. Erinç'in Sanat Psikolojisi adlı kitabında yetenek ile ilgili bir tanımda " Öğrenme olmaksızın varolduğuna göre doğuştan getirdiğimiz niteliklerden biridir yetenek.Yani, bir insan bir işe ya yeteneklidir, yada değil. Yetenek sonradan var edilemez, ama sonradan keşfedilebilir, yönlendirilebilir, geliştirilebilir, artırılabilir, eksiltilebilir de. Yanlış

öğrenmeler, yanlış eğitim, kimi yeteneklerin körleşmesine bile neden olabilir” şeklinde belirtilmiştir. Her okul kendi seçeceği ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanmaktadır. Başarılı öğrencinin alınması, mutlaka ki yıl içerisinde eğitim ve öğretime katkı sağlayacaktır. Başarılı öğrenci alınmasını etkileyen etmenlerden biri ölçme ve değerlendirme yöntemleridir. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri ne kadar geçerli ve güvenilir olursa, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine o kadar başarılı öğrenci alınmış olur. Okulun sınavı uygulama şartlarını etkileyen özelliklerden bazıları şöyle sıralanabilir; öğretmenin mesleki tecrübesi, okulun fiziki şartları, alan öğretmenin yeterliliği, gibi .Bu özellikler ölçme kriterlerini ve değerlendirme yöntemlerini etkilemektedir.

Bu araştırma;

- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerinin, giriş sınavlarında uyguladıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerini ortaya koyabilir,

- Seçme sınav komisyonlarında okul dışından öğretmen alınıp alınmadığını belirleyebilir,

- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde çalışan alan öğretmenlerinin sayısının yeterli olup olmadığını belirleyebilir,

- Uygulanan sınavlara ayrılan süreleri tespit edebilir,

- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine başvuru talebinde bulunan öğrenci sayısında bir önceki seneye göre artış olup olmadığını belirleyebilir,

- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin, öğrenci seçimindeki başarısı hakkında resim öğretmenlerinin görüşlerini belirleyebilir,

- Öğrenci seçimindeki başarıyı etkileyen etmenlerin neler olduğunu ortaya koyabilir,
- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine ilgi ve müracaatların durumu belirleyebilir.

Bu araştırma bulguları, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde çalışan yönetici ve öğretmenlerin seçecekleri ölçme yöntemlerine katkı getirebilir. Resim öğretmenlerini, başarılı öğrenciyi seçmek için kullanılan değerlendirme kriterlerinin geçerliliği konusunda aydınlatılabilir. Aynı zamanda, sanat eğitimcilerine, okullara başarılı öğrenci alınıp alınmadığı konusunda fikir vererek, ölçme değerlendirme yöntemlerini seçerken daha özenli davranmaları konusunda katkı sağlayabilir.

1.6. Varsayımlar

Araştırma için, veri toplanmasına yardımcı olan, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan, resim öğretmenlerinin, görüşme formunu yanıtlarken, görüşlerini içtenlikle yansıttıkları düşünülmektedir.

Araştırmanın başarısı, veri toplama aracına cevap veren, Kırıkkale ve Ankara Güzel Sanatlar Liselerindeki resim öğretmenlerinin konu ile ilgili deneyim ve bilgileri ile doğrudan ilişkilidir.

Araştırmaya katılan Kırıkkale ve Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri resim öğretmenlerinin, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerle ilgili görüşlerini belirlemede kullanılan veri toplama aracının geçerliliğinin ve güvenilirliğinin yeterli olduğu kabul edilmektedir.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

2003-2004 öğretim yılında, örnekleme alınan Ankara ve Kırıkkale illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenleri ile sınırlıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerinin ,Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uyguladıkları yöntemlerle ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik geliştirilen veri toplama ölçeğindeki sorulara verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan 10 resim öğretmeni ve Ankara Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan 12 resim öğretmeni ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Sanat Eğitimi : 20. yy. ın başından bu yana sanat eğitimi kavramı, kapsamsal ve genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır. Sanat eğitimi, yetişkin eğitiminden çok, yetişmekte olanların genel eğitim süreci içinde ele alınmaktadır (San, 1983: 19).

Algı : “Her tür gerçekliğin duyu organları aracılığıyla alınıp zihinde bilgiye dönüşmesi işlemi. Başka bir deyişle, algı gerçekliklerin farkına varılıp tanınabilirliğe kavuşturulması sürecidir. Bir sanat yapıtının yorumlanması onun önce algılanmasını gerektirir.” (Sözen- Tanyeli 1992:17).

Eğitim:“Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kısıtlı olarak istendik değişme meydana getirmesi sürecidir.”(Kaya, 1979:3).

Eğitim Programı: “Bir eğitim kurumunun çocuklar,gençler,yetişkinler için sağladığı, milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleridir .“ (Varış, 1988:18).

Estetik: “Klasik anlamıyla, estetik güzelin ne olduğu sorusunu yanıtlamakla ilgilenen felsefe dalı olarak tanımlanabilir. Bu anlamda estetik güzel ile sanatın özdeş olduğunu düşünene anlayışın bir ürünüdür. Çağdaş estetik Antik Yunan’dan beri süregelen bu anlayışı yadsımaktadır. Dolayısıyla, 20. yy’da gelişen çağdaş estetik, güzelin ne olduğu sorusunu araştırmaya yönelmez. Sanat, artık, yalnızca güzeli betimlemek eylemi değildir.” (Sözen-Tanyeli 1992:9).

Güdülenme (Motivasyon):”Canlıda eyleme yada öğrenmeye geçme istemi.” (Türkçe sözlük 1983:477).

Öğretim Programı: “Belli bilgi kategorilerinden oluşan, bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya dönük, bilgi ve becerinin eğitim programlarının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasıdır” (Varış, 1988:18).

Değerlendirme: “Genel anlamda, yapılan çalışmaların ne ölçüde başarılıp başarılmadığının, amaçlarına ne derecede varılabildiğinin bazı ölçütlerle tespiti” (Türkdoğan, 1981: 101).

II. BÖLÜM

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Yapılan literatür taramasında ilgili araştırmalar kapsamında Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine yönelik hazırlanarak yayınlanmış kitap,katalog, tez ve internet sitelerinin oluşturulduğu görülmüştür. Türkiye’deki alanla ilgili problemlere yönelik araştırmalar incelendiğinde, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin neler olduğu hakkında bir araştırmaya rastlanmamıştır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ile ilgili olarak;

“ Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihi” (Kurtuluş, 2000) isimli doktora tezi, „Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye Dersi Deneysel Uygulamaları” (Erbil, 1994), “Resim-iş Derslerinde Başarı” (İleri,2002) isimli yüksek lisans tezi, “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunlarının Diğer Lise Mezunlarına Göre, Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Ana Sanat Dalı Programlarına Girişteki Başarı Durumları “ (Kabay , 2003) isimli yüksek lisans tezi, “ Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi” (Gedik, 2000) isimli yüksek lisans tez çalışmalarıdır.

2.1. Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihi (Doktora Tezi)

Kurtuluş’un 2000 yılındaki araştırması, “Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihi (1950-1999), Genel Eğitimde ve Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Resim/Resim-İş Bölümleri ve Dersleri “ konusundadır. 1950-1999 tarih aralığında, Türkiye’deki sanat eğitimi tarihini genel eğitim kurumlarında ve bunlara öğretmen yetiştiren kurumlardaki sanat eğitimi programlarını ve uygulamaların içinde yaşadığı süreçleri oluşturan düşünce, öneri ve kararları inceleyerek sanat eğitimimiz açısından anlamlı olabilecek sonuçlar çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın amacı doğrultusunda ,1.Belirlenen tarihsel dönemler içindeki program, rapor, karar, yasa ve yönetmelikler taranmış, 2.Genel eğitim kurumlarındaki Resim/Resim-İş dersleri ve bu kurumlara öğretmen yetiştiren öğretim programları değerlendirilmiş, 3. Yazılı belgeleri tamamlayacak bilgilere ulaşmanın aracı olarak, ilgili dönemlerde etkili olduğu düşünülen sanat eğitmenleri/sanat eğitimcilerine yönelik sözlü tarih çalışması yapılmıştır.

Araştırmanın başlıca sonuçları şunlardır:

1950-1999 döneminde çağdaş sanat eğitiminin de bileşeni olduğu sürekli bir eğitim politikası belirlenememiştir.

Uygulanmakta olan sanat eğitimi programlarının eşgüdümü sağlanamamıştır.

Eğitimle ilgili resmi belgelerde yaygın olarak, sanat eğitimi “yetenek alanı, boş zaman etkinliği, diğer derslerin yardımcısı” olarak yer almıştır.

Sanat eğitiminin uygulama alanı olan öğretim programlarında, eğitim sistemi ve yönetimiyle ilgili karar ve uygulamaların sıkça değişmesinden kaynaklanan sorunlar yaşanmıştır.

1950’den 1999’a doğru, genel eğitimin değişik kademelerindeki haftalık ders çizelgelerinde sanat eğitiminin ağırlığı düşme eğilimine girmiştir.

Sanat eğitimi-öğretimi programlarında yaygın olarak “ sanat yoluyla eğitim”, “sanat için eğitim “ anlayışı ortaya çıkmış ve 90’lı yıllardan itibaren genel olarak “sanat için eğitim” anlayışına ve “ sanat tüketicisi eğitimi”ne yönelinmiştir.

Sınıf öğretmeni eğitiminde, sanat eğitimi bileşeni ağırlığını yitirmiştir.

Sanat eğitimcisi yetiştiren programlarda, planlı bir eğitim yapılmamasından kaynaklanan sorunlar ve amaç belirsizlikleri oluşmuştur (Kurtuluş,2000).

2.2.Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye Dersi Deneysel Uygulamaları (Yüksek Lisans Tezi)

Erbil'in 1994 yılında yapmış olduğu araştırmada; Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde okuyan öğrencilerin Resim Atölye Dersi Taslak Programına göre yaptıkları deneysel uygulamaları incelenmiştir. Araştırma için, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye dersi Program Taslağı hareket noktası olarak düşünülmüştür. Araştırmada, Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde öğrenim gören lise öğrencilerinin Resim Atölye Dersi, I , II , III, IV ,ve V. Dönem uygulama örnekleri incelenerek, dönem planları ve uygulamalar somut veriler olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre:

Uygulama çalışmalarında değişik kompozisyon girişimleri, gelişmeyi ve kompozisyon kurallarının anlaşılması bakımından yararlı olabilir.

Araştırma ve denemelerin gözlemci bir yaklaşımla, duyarlılığın sürekli canlı ve uyanık tutulmasıyla daha başarılı olacağı kabul edilir. Bu çalışmalar düzenli ve sistemli bir süreklilik içinde yapılmalıdır. Her öğrenci kendi kişisel ve özgün yaklaşımları ile bu katılımı gerçekleştirmeyi başarabilmelidir.

Kavramsal düşünce aşaması uygulamaya dönüştürülmeli, çizerek, boyayarak algısal etki görülebilmelidir. Çünkü yaratıcılık ancak uygulamayla somutlaşır,bir ürün ve veri haline gelebilir. Öğrencinin sezgi gücü bu aşamada devreye sokulabilir. Denetimli ve sistemli bir yönlendirme ile diğer atölye derslerinin (desen,grafik,heykel) de yardımıyla oluşturulan bilgilerin birbiriyle iletişimi doğru yaklaşımlar sağlayabilir (Erbil, 1994).

2.2.Resim-İş Derslerinde Başarı

İleri'nin 2002 yılında yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre:

Öğretmenlerin, çoğu not verme işlemlerinde ölçme aracı olarak uygulamayı ve sözlüyü kullanmaktadır.

Öğretmenlerin önemli bir kısmının ölçmeyi düşündüğü öğrenci davranışı, öğrendiklerini resminde kullanma ve yaratıcılıktır.

Öğretmenlerin neredeyse tamamı öğrencilere not verirken ölçme aracından alınan puanın dışında başka davranışlara da dikkat edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu davranışlar, ders dışı ve ders içi etkinlikler ile öğrencinin temizliği ve düzenidir.

Öğretmenler, öğrencilerin çalışmalarını notlandırılırken hem süreci, hem de sonucu dikkate almaktadır.

Öğretmenlerin öğrenci sanatsal çalışmalarında en çok dikkat ettikleri kriterler şunlardır; Farklı ve özgün yaklaşımlar, araç-gereç ve teknik, temizlik ve düzen, sanatsal düzenleme ilkeleri (çizgi, renk, vb...), resmin konuya uygunluğu ve resim dosyalarının eksiksiz olmasıdır.

Öğrenci çalışmalarına not vermek için öğretmenlerin yarısı bir ders saatini kullanmaktadır.

Öğretmenler öğrenci sanatsal çalışmalarının; çalışanla, çalışmayanı birbirinden ayırmak, öğrencilerin yetenek ve ilgilerini tespit etmek, öğrencinin gelişimini sağlamak, öğrencileri teşvik etmek, öğrencilerin hatalarını görmelerini sağlamak ayrıca eğitim sisteminin gereği olarak ölçülmesi gerektiğini düşünmektedirler. Objektif bir değerlendirmede bu amaçlar dikkate alınarak yapılır.

Öğretmenler sanatta, bilimdeki kesin doğrular gibi doğruların olmaması, sanatın özel yetenek istemesi, bireyin duygu ve düşüncelerine hitap etmesi gibi nedenlerle sanatsal çalışmalarda ölçme yapılmaması gerektiğini düşünmektedir. Bu öğretmenlere göre, belli kriterler dikkate alınarak seçilmiş resimler panoya asılarak öğrencilerle birlikte incelenmelidir. Ayrıca öğrenci yeteneğiyle değil, sanata duyarlılığı ve ders içinde kazandığı davranışlarla değerlendirilmelidir. Öğrenci gelişiminin takibi de öğrencinin değerlendirilmesi için şarttır.

Sanatsal çalışmaların, sanatla ilgili bilgi ve kavramların objektif kriterlere göre değerlendirilmesi için, süreçte ve sonuçta kullanılan ölçme araçlarından elde edilen verilerin birlikte ele alınması gerekir.

Öğrencilerle diyalog kurulmalı, sözlü ve yazılı sınavlar ile uygulamalar yapılmalıdır. Öğrencilerin kendi ilgilerine göre topladıkları dokümanlar ve tuttıkları notlar değerlendirmede veri elde etmek için kullanılmalıdır (İleri,2002).

2.4. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunlarının Diğer Lise Mezunlarına Göre, Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Ana Sanat Dalı Programlarına Girişteki Başarı Durumları (Yüksek Lisans Tezi)

2003 yılında Kabay'ın yaptığı araştırmada; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarının, diğer lise mezunlarına göre Eğitim Fakülteleri, Resim-İş Eğitimi Ana Sanat Dalı giriş yetenek sınavlarındaki başarıları incelemiş ve iki grup arasında farklılığın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri, Resim-İş Eğitimi Ana Sanat Dalı, araştırmanın örneklemini ise, Anadolu Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uludağ Üniversiteleri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerden %17.2'si (172) AGSL, %82.8'i (828) diğer lise çıkışlıdır. Veriler üniversitelerin ilgili bölümlerinin yetenek sınavı sonuçlarını belgeleyen resmi kayıtlardan elde edilmiştir. Araştırmadaki verilerin yorumlanması için istatistiksel tekniklerden yüzde tekniği, gruplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için "t testi" tekniği kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre: sınavı kazanma açısından AGSL mezunlarının oranı, diğer lise mezunlarına oranla daha yüksek ancak, AGSL mezunlarının oranı, Pamukkale ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde diğer lise mezunlarının oranına göre daha düşük olduğu; dört üniversitede sınavı kazanan AGSL dışındaki diğer lise mezunlarının ÖSS puan ortalamaları arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı, yetenek sınavını oluşturan “imgesel” ve “desen” alanlarından AGSL mezunlarının “imgesel” alanda, diğer lise mezunlarına göre genelde orta öğretim başarı puanı eklemeksizin başarı oranlarının düşük olduğu; “desen” alanında ise AGSL mezunlarının orta öğretim başarı puanı eklemeksizin başarı durumlarının dört üniversiteye göre değiştiği saptanmıştır (Kabay, 2003).

2.5. Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi)

Gedik'in 2000'de yapmış olduğu araştırmada; Anadolu güzel sanatlar liselerinin, bu okulda görev yapan yönetici ve öğretmenler ile bu okulların son sınıflarında öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, amaçlarının gerçekleşme düzeyinin genel bir değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Araştırmada, yönetici, öğretmen ve öğrenci olmak üzere üç ayrı evren tespit edilmiştir. Yönetici ve öğretmen grupları çalışma evreni olup örneklem tespit edilmemiş, sadece öğrenci evreni üzerinde örneklem alınma yoluna gidilmiştir. Yönetici ve öğretmenlere birlikte, öğrencilere ise ayrı uygulanmak üzere farklı sorulardan oluşan iki anket geliştirilmiştir. Anket yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik teknikleri kullanılmış, verilerin frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur. Yönetici ve öğretmen gruplarının yaptığı değerlendirmelerin aritmetik ortalamaları arasındaki farkın manidarlığının test edilmesinde “t” testi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre :

Araştırma bulgularında, AGSL’ni yönetici, öğretmen ve öğrenciler okul binaları, fiziki ortamlar bakımından yetersiz bulmuşlardır. AGSL’nin beklenen eğitim öğretimi yapabilmesi ve amaçlarına ulaşabilmesi için bina sorunlarının ivedilikle çözümlenmesi, fiziki imkanlarının sağlanması gerekmektedir.

Bununla birlikte potansiyeli bulunmayan illerde değişik nedenlerle yeni okulların ihtiyaçları karşılanmadan açılması, öğrenci ve öğretmenleri imkansızlıklarla baş başa bırakmakta ve niteliğin düşmesine neden olmaktadır. Araştırma bulguları yerel yönetimlerin okula olan ilgilerinin yetersiz olduğu yönündedir. Fiziki yetersizliklere, il ve yerel yönetimlerin ilgisizliği de eklenince okullar kaderlerine terk edilmekte ve amaçlarına ulaşmada çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadırlar.

Yönetici, öğretmen ve öğrenciler okula yetenek sınavıyla öğrenci alınmasının, okulun amaçlarına ulaşmasında uygun bir yöntem olduğunu , ancak sınav tarihinin yeniden düzenlenmesinin gerektiği yönünde ortak görüş belirtmişlerdir. Ayrıca, yetersiz sayıda başvurunun meydana gelmesinin engellenmesi için ilköğretim okullarında bu okulların yeteri kadar tanıtılması gerekmektedir. Böylece yetersiz başvurudan dolayı niteliksiz öğrencilerin yalnızca kontenjan doldurmak için kayıtlarının yapılması önlenmiş olacaktır.

Öğretmen ve öğrenci görüşlerinden okullarda önemli ölçüde kadrolu alan dersleri öğretmeni eksikliği yaşandığı gözlenmektedir. Ücretli ve geçici görevli öğretmenlerle sağlıklı ve amaçlara uygun bir eğitim ve öğretimin sürdürülemeyeceği düşünülmektedir. Bu nedenle bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.

Yönetici ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu AGSL’nin yatılı olmasının uygun olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Yaratıcılık eğitiminde zamanın ve sanat eğitimi ortamının önemi düşünülecek olursa öğrencilerin yatılılık oranının az olduğu gözlenmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu %74.6’sı ailesiyle birlikte kalmaktadır. Okul pansiyonunda kalan öğrencilerin oranı %8.1’idir.

resim, müzik odaları ve atölyelerden kısaca sanat eğitimi ortamlarından öğrencilerin daha fazla yararlanabilmelerini artırıcı önlemler alınmalıdır.

Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin görüşleri, okul yöneticilerinin resim/müzik alanlarının birinden olması gerektiği yönündedir. Araştırmaya katılan yöneticilerin büyük çoğunluğu %67.5'i genel kültür dersleri branşındadır. AGSL'nin yöneticilerinin yaratıcılık eğitimiyle, sanatın önem ve işleyişi konusunda duyarlı kişiler olmaları gerekmektedir.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin büyük çoğunluğuna göre, AGSL'nin en güçlü yönünün “yetenekleri doğrultusunda yetişmelerini sağlaması” olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin AGSL'inde ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim ve öğretim görmelerinden memnun oldukları gözlenmiştir.

Araştırma bulguları, Anadolu güzel sanatlar liselerinde derslik, sahne, laboratuvar ve atölyelerinin donatım yönünden yeterli olmadığını göstermektedir. Anadolu güzel sanatlar liselerinde eğitim ve öğretimin niteliğinin yükseltilmesi için kapsamlı bir donatım geliştirme planı hazırlanmalı, Bakanlık, yerel yönetimler, okul koruma dernekleri ve ilgili sivil toplum örgütlerinin katılmalarıyla uygulanmalıdır.

Güzel sanatlar alanında eğitim veren bu okullara ayrılan mali kaynaklar istenilen düzeyde değildir. Bu kurumlara daha çok mali kaynak sağlanmalıdır.

Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin büyük çoğunluğu AGSL'ne başka bir alanın açılmasının uygun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu okullardaki güzel sanatlar eğitimi bütün güzel sanatları kapsayacak şekilde olmalıdır. Olanaklar çerçevesinde resim, müzik alanlarının dışında, okul müdürlükleri fiziki şartları kendi bünyesinde sağlamaları halinde sahne sanatları (tiyatro) bölümleri açılmalıdır.

Yönetici ve öğretmenler Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde ölçme sonuçlarından kısmen yararlandığını belirtmişlerdir. Her öğretim yılında sınıf ortamında elde edilen ölçme verileri bir sonraki eğitim-öğretim yılının

planlanmasında yeterince kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Bir önceki öğretim yılı içinde eğitim-öğretim sorunlarını tekrar yeni öğretim yılında ortaya çıkmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Öğrencilere okulun amaçlarına uygun öğrenme yaşantılarının sağlanabilmesi için eğitim araçlarının bir envanterinin çıkarılması, bu envanterin eğitim araçları standart listesi ile karşılaştırılarak eğitim araçları ihtiyaçlarının belirlenmesine gerek olduğu anlaşılmaktadır. Eğitim araçları ihtiyacının karşılanması için bir planın geliştirilmesi ve ihtiyaçların bu plan çerçevesinde karşılanması sağlanmalıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde rehberlik servisleri artırılarak nitelikleri geliştirilmeli ve öğrencilerin düzenli olarak rehberlik servislerinden yararlanmaları sağlanmalıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğrencilerine imkanlar ölçüsünde uluslararası sanat etkinliklerine katılma fırsatı tanınmalıdır.

Öğretmenlerin mesleki niteliklerinin yükseltilmesi ve geliştirilmesi için periyodik olarak, ihtiyaçlara uygun, hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri mezunlarına üniversite giriş sınavında alanlarıyla ilgili yüksek öğretim kurumlarına girişte ek puan ve sınavsız geçiş gibi imkanlar tanınmalıdır (Gedik, 2000).

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama aracının hazırlanması, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerinin , Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanan yöntemler hakkındaki görüşlerini içermektedir.

Araştırmada betimsel yöntemden yararlanılmıştır. Araştırmanın belirlenen amaçlarını gerçekleştirebilmek için aşağıdaki yol izlenmiştir:

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluşu, giriş sınavlarında kullanılan yöntem ve teknikler, başarının ölçülmesi konularında literatür taraması yapılmıştır.

2. Ankara ve Kırıkkale illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerine, giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin neler olduğu hakkında araştırmacı tarafından geliştirilmiş bir görüşme formu uygulanmıştır.

3. Elde edilen bulgular yorumlanarak öneriler geliştirilmiştir.

3.2. Evren

2003-2004 öğretim yılında ,Türkiye’de 53 ilde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır. Bu okulların listesi Milli Eğitim Bakanlığı’nın internet sitesinden

alınmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Ankara ve Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri oluşturmaktadır.

3.3.Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Ankara ve Kırıkkale illerindeki Anadolu güzel sanatlar liselerinden seçilen 22 resim öğretmeni oluşturmuştur. Örneklemeye alınan 10 resim öğretmeni Kırıkkale’de, 12 resim öğretmeni ise Ankara’da görev yapmaktadır.

3.4.Verilerin Toplanması

Bu araştırma için gerekli olan veriler, “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Giriş Sınavlarında Uygulanan Yöntemlerin Belirlenmesi” amacı ile literatür taraması ve araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracından elde edilen bulgular olmak üzere iki kaynaktan toplanmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerle ilgili resim öğretmenlerinin görüşlerine, araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu ile ulaşılmıştır.

Bu araştırmada, görüşme formunun kullanılmasının amacı, resim öğretmenlerinin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında uyguladıkları yöntemlerin neler olduğunun belirlenmesi, çevre ve okul şartlarının tespit edilmesi ve yerel farklılıkların belirlenmesini sağlamaktır.

Resim öğretmenleri için düzenlenmiş görüşme formunda 6 soru bulunmaktadır. Bu sorulardan bir kısmı öğretmenlerin okullarında uyguladıkları sınav yöntemlerine yöneliktir. Bir bölümü de sınav komisyonlarının kurulması ile ilgili düzenlenmiştir.

Görüşme formları her iki ildeki okulların yöneticilerinden izin alınarak uygulanmıştır. Görüşme formlarına verilen yanıtlar sonucunda giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin farklılık gösterdiği görülmüştür.

3.5. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak görüşme formu hazırlanırken aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmiştir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerine, okula giriş sınavlarında uygulanan sınav yöntemlerini tespit edebilmek için önce, geliştirilecek olan görüşme formu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Program değerlendirme araştırmalarında kullanılan görüşme formları incelenmiştir. İki farklı ilde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğretmenlerle pilot uygulama yapılarak görüşme formu hazırlanmıştır . Literatür taramasıyla incelenen görüşme formu , okullarda görev yapan öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerle, 6 madde tespit edilmiştir.Görüşme formu, iki değişik okuldan 22 resim öğretmenine uygulanmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Araştırma verilerinin analizi yapılırken betimsel yöntemden yararlanılmıştır. Verilerden çıkarılan anlamlar, araştırmanın bulgular kısmında verilerek yorumlanmaya çalışılmıştır.

IV. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

4.1. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Kuruluş Amaçları

Türk eğitim sisteminin hedefi, öğrencilerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler yetiştirmektir.

Eğitimin başarılı olabilmesi , öncelikle bireysel ayrıcalıklara, doğru hitap etmeye bağlıdır (Kabay,2003:22).

Türk Milli Eğitim sisteminin genel yapısı içerisinde orta öğretim seviyesinde güzel sanatlar eğitiminin amaçları şöyle açıklanmaktadır;

Güzel sanatlar eğitimi, ana okulundan başlayarak hayatın her döneminde sürdürülecek çok boyutlu bir süreçtir.

Sanat eğitimi yalnızca geleceğin ressamlarına yönelik değildir. Bir başka deyişle, güzel sanatlar eğitiminin amacı çocukları sanatçı yapmak değil, gelecekte hangi mesleği seçerlerse seçsinler, yetişmekte olan kuşaklara güzel sanatların yaşamdaki yerini ve önemini yaşatarak kavratmak, onların düşünmelerini, soru sormalarını, araştırmalarını sağlayacak çalışmalarla sanatsal yaratma olgusunu gerçekleştirmektir. Bundan sanat eğitiminin yalnızca güzel sanatlara karşı özel yeteneği olanlara yönelik olmadığı sonucunu çıkartabiliriz. Geleceğin yetişkininin yapıt vererek yada dışarıdan izleyerek, okuyarak, dinleyerek, sanat etkinliklerine katılmalarını sağlayacak duygularını, duyarlılığını ve yaratıcılığını harekete geçirecek, edindiği bilgilerin de katkısıyla tüm zihinsel süreçleri canlı tutacak eğitimin verilmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Böylece birey; sanatın insan yaşamındaki

yerini ve önemini kavrar, edindiği deneyimlerle, yaratıcılığa ve üretkenliğe kolayca geçebilecek, yeniliklere açık kişiliğini toplumsal davranışlarında gösterir, sanatsal olguları değerlendirir,eleştirir, tüm çevresinde güzeli ve iyiyi arar,görmek ister. Estetik duyarlılığı gelişmiştir, çok yönlü ve açık fikirlidir, çağına uyum sağlar, etkileşim ve iletişime açıktır, bilgi ağırlıklı eğitim sistemimizde, duygu ve heyecanların ifadesine imkan veren sanat eğitimi bireyde bilgi ve duygu dengesini sağlar.Kültür değerlerini tanır (Milli Eğitim Bakanlığı, 1998: 13).

Ülkemizde görsel sanatlar eğitimi yıllar boyunca inişli çıkışlı bir yol izlemiştir. Bazen olumlu , bazen de olumsuz olarak sürmüştür. Bugün ise, Bakanlık yetkililerinin, okul yöneticilerinin, öğretmen, öğrenci ve velilerin görsel sanatlar derslerine olan ilgisi yeterli değildir (Özsoy, 2003: 207).

Güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocuklar için temel eğitim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabileceği veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir(Küçükahmet, 1995: 184).

Yetenekler sağlıklı geliştirilmezse, birey ve ülke açısından kayıplar yaşanır. Eğitim adına yaşanan bu kayıplar ve orta öğretim kurumlarımızda verilen sanat eğitimine ilişkin yaşanan sorunlar ve eksiklikler, Milli Eğitim Bakanlığı’nda toplanan komisyonlarda zaman zaman dile getirilir (Kabay, 2003: 22).

1978’de liselerde zorunlu ders olarak “Turizm ve Sanat Eğitimi “ konulmuş, ama zamanla sanat unutulmuştur. Bu dönemde programlarda resim dersi olmasına rağmen dersin konulup konulmaması öğretmenlerin inisiyatifine bırakılmıştır (Telli, 1990: 30).

İlk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 16 Ekim 1989 tarihinde İstanbul Behçet Kemal Çağlar Lisesi bünyesinde açılmıştır. AGSL’nin kuruluş hazırlıkları 1986’ya kadar uzanmaktadır. Ankara’da program hazırlıkları iki ayrı ekip tarafından yürütülmüştür. Ekibin hazırladığı program taslağı Resim-İş bölümüne benzer bir resim lisesi olarak yapılmıştır. Program 1986-1987 öğretim yılında, 4 yıllık lise

düzenine uygun olarak düzenlenmiş olup, temel özelliği güzel sanatlar eğitimi esas olan zorunlu ve seçmeli derslere yer verilmiştir. 1. ve 2. sınıflarda ortak derslerden, 3. sınıfta başlayıp 4. sınıfta artacak şekilde program hazırlanmıştır. 1990-1991 öğretim yılında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Aynı yıl Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir ve Kütahya illerinde Güzel Sanatlar Lisesi açılmıştır. Öğrenim süreleri 1 yıl hazırlık olmak üzere 4 yıldır. Ortaokulu bitirdikten sonra, sınavla yatılı ve gündüzlü olarak öğrenciler alınmaktadır (Kurtuluş, 2000: 221).

İlk Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü 1989'da İstanbul'da açılmıştır. Onu 1990'da Ankara, İzmir, Bursa ve Eskişehir; 1992'de Adana, Bolu, Diyarbakır ve Kayseri Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinin açılışları izlemiştir(Taşpınar, 1994: 9).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğrencileri, müzik yeteneklerinin ölçüldüğü bir sınavı kazanarak bu okullara girmeye hak kazanmaktadır.Bu okulların müzik bölümlerindeki öğrencilerin, mevcut durumlarına ve ailelerine yönelik bilgilerin elde edilmesi, özellikle ortaokuldaki müzik öğretmenlerinin öğrencileri Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerine yönlendirmede ne derece etkili olduklarının bilinmesi, sanat eğitiminin niteliği ve düzeyi açılarından önemli görülmektedir (Taşpınar, 1994: 12).

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin temel amacı, öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda sanat eğitimi almalarını sağlamaktır.“ Öğrencilerin; güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim- öğretim görmelerini, özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını, yabancı dil öğrenmelerini, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, milli ve milletlerarası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır” (M.E.B. Tebliğler Dergisi, 1999:800).

Verilen yönetmelik, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın 3797 sayılı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır.

Öğrenim süresi bir yıl hazırlık ve sonrasında da üç yıl olmak üzere dört yıl olan bu okulların ders programlarının da diğer liselere göre bir takım genel karakteristik özellikleri bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse, diğer liselerden farklı olarak programlarında hazırlık sınıfında haftada toplam sekiz saat “ Temel Sanat Eğitimi” dersi bulunmaktadır. Bunun yanında hazırlıktan sonraki dönemde Lise I, II ve III. sınıflarda haftada toplam dörder saat olmak üzere Desen Atölye, Resim Atölye dersleri yer almaktadır. Ayrıca, ders programı çerçevesinde seçmeli ders olarak Resim alanı ağırlıklı dersler bulunmaktadır (Kabay, 2003: 26).

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kontenjan, başvuru ve öğrenci seçimlerine ilişkin uygulamaların diğer liselerden farklı olarak yapıldığı görülmektedir . Buna ilişkin yönetmelik maddeleri şöyledir:

Kontenjan ; yönetmeliğin yedinci maddesinde belirtildiği üzere , okulların resim ve müzik alanlarının her birine bir öğretim yılında alınacak öğrenci sayısı 24'ü geçemez . Bu öğrencilerin sanat derslerinde dersliklere dağılımı , sanat derslerinin özelliği dikkate alınarak , okul yönetimince düzenlenir. Başvuru için ise, ilköğretim okulunu o yıl bitirenlerden diploma notu en az 3.00 olması istenmektedir. Resmi gazetede yayımlanan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri yönetmeliğinin ek- 2'de sunulan şartlarında öğrencilerin, girecekleri alanla ilgili dersin 4. , 5. , 6. , 7. ve 8. sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00 olduğunu belgelendirenler sınava girmek üzere istedikleri okullara başvuru yapabilecekleri belirtilmektedir. Ayrıca öğrenimlerinin bir kısmını yurt dışında yaparak sınavlara başvurunun yapıldığı ders yılı başında 8'inci sınıfa kaydolan öğrencilerden gireceği alanla ilgili dersin yalnız 8'inci sınıfa ait yıl sonu notunun en az 4.00 olması şartı aranmaktadır. Öğrenimlerini yurt dışında tamamlayarak denkliğini yaptıran öğrenciler ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki okullardan mezun olup,

durumlarını belgelendirenler de öğrenim görmek istedikleri Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müdürlüklerine başvurabilmektedirler. Öğrencilere gerekli duyuru yapıldıktan sonra ve ilköğretim okulu müdürlüklerince başvuru koşulları taşıyanlar tespit edildikten sonra, isteyenlere “Not Durum Çizelgesi” düzenlenerek verilmektedir(A.G.S.L. Yönetmeliği , Resmi Gazete , Ekim 1999 , Cilt:62 , Sayı : 2505).

Milli Eğitim Bakanlığı, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarına ilişkin yönetmeliğinin üçüncü bölümünün dokuzuncu maddesinde, yetenek sınavları ile ilgili olarak, şu uygulamaların yapılmasını uygun görmüştür; okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaçı ile yapılır, sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir, değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir, sınavı kazanan adayların, süresi içinde kayıtları yapılır, kontenjanın dolmaması durumunda ders yılının ilk haftasının son iş günü çalışma saati bitimine kadar sıralamaya göre yedek listeden kayıtlara devam edilir, başvurular, öğrenci seçimi ve kayıt-kabulle ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça belirlenen takvime göre yürütülür.

2003-2004 öğretim yılında ,Türkiye’de 53 ilde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır.

Bu kurumların tüm altyapı noksanlıklarına karşın çok önemli aşamalar kaydedilirken, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde çeşitli dallarda uygulanacak programların Talim Terbiye Kurulunca da onaylanarak uygulamaya konulduğu, bazı konularda da üniversitelerimizin görüşleri de alınarak iyileştirme çalışmalarının devam ettiği, bu okullarımızda branş/dal öğretmeninin noksanlığı sınıf ve okul korosu çalışmalarını olumsuz etkilediği bilinmektedir. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine en az üç yıl başarılı öğretmenlik yapmış olanların müracaatı üzerine

yapılan bir sınavla seçilen öğretmenler atanmakta, başta müzik öğretmenleri olmak üzere resim dalında da hizmet veren öğretmenlerin mevcut koşullarda üç yıllık zaman dilimi içerisinde kazanacaklarından çok alanlarında edindikleri becerilerin büyük çoğunluğunu kaybetmekte oldukları, konu ile ilgili bu okullar için en son yapılan öğretmen seçme sınavında 40'ı aşan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde değişik dallarda 350'nin üzerinde öğretmene ihtiyaç varken, yurt genelinde müracaat edenlerin sayısı 100 civarında olup, bunlar arasından seçilebilenlerin sayısının 10'u geçmediği ilgililerce ifade edilmektedir (Aksoy, 2001:235,237, Gazi Üniversitesi I.Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu).

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde yaşanan sorunlardan bazıları şöyle açıklanmıştır:

Potansiyeli bulunmayan illerde değişik nedenlerle yeni okulların ihtiyaçları karşılanmadan açılması, öğrenci ve öğretmenleri imkansızlıklarla baş başa bırakmakta ve niteliğin düşmesine neden olmakta, fiziki yetersizliklere, il ve yerel yönetimlerin ilgisizliği de eklenince okullar kaderlerine terk edilmekte ve amaçlarına ulaşmada çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Yetersiz sayıda başvurunun meydana gelmesinin engellenmesi için ilköğretim okullarında bu okulların yeteri kadar tanıtılması gerekmektedir. Böylece yetersiz başvurudan dolayı niteliksiz öğrencilerin yalnızca kontenjan doldurmak için kayıtlarının yapılması önlenmiş olacaktır. AGSL'nin yöneticilerinin yaratıcılık eğitimiyle, sanatın önem ve işleyişi konusunda duyarlı kişiler olmaları gerekmektedir. Her öğretim yılında sınıf ortamında elde edilen ölçme verileri bir sonraki eğitim-öğretim yılının planlanmasında yeterince kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Bir önceki öğretim yılı içinde eğitim-öğretim sorunlarını tekrar yeni öğretim yılında ortaya çıkmaması için gerekli önlemler alınmalıdır. Öğretmenlerin mesleki niteliklerinin yükseltilmesi ve geliştirilmesi için periyodik olarak, ihtiyaçlara uygun, hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir (Gedik, 2000: 151-153).

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, orta öğretim düzeyinde diğer liselerde uygulanan müfredat programına ilave olarak sanat eğitimi dersleri verilmektedir.

Özel bir eğitim alanı olması nedeniyle, yeteneğinin farkında olan, kültürlü, sanatçı yetiştiren yükseköğretim kurumlarına aday, yetenekleri doğrultusunda yorum yapabilen öğrencilerin seçilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı'nca belirlenen yönetmelikler düzenlenmiştir.

Anlaşılabacağı üzere, Milli Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarına ilişkin bir çerçeve yönetmelik hazırlamış ve komisyonları bu yönetmelikle yetkilendirmiştir. Yönetmeliğin dokuzuncu maddesinin “a” bendinde sınav komisyonlarının nasıl ve kimin başkanlığında oluşturulacağını belirtmiştir. Buna göre okul müdürü kendi başkanlığında alan şeflerinin ve alan öğretmenlerinin katılımıyla en az üç üyeden oluşan komisyonlar görevlendirecek. Buradan anlaşılabacağı üzere, bu okullarda kadrolu çalışan öğretmenlerin tamamı sınav komisyonlarında görevlendirilebilir. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde çalışmaya hak kazanmış olan öğretmenler doğal olarak bu okullarda okuyacak öğrencileri seçebilirler görüşü, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından benimsenmiştir. Yalnız uygulamada sıkça karşılaşılan bir problemde burada bahsetmek gerekir ki bu okulların son on yıl içerisindeki hızlı artışı karşısında Bakanlık yeterli sayıda öğretmen ataması yapamamıştır. Çünkü bu okullara atanacak öğretmenlerle ilgili sınavlar her yıl tekrarlanmasına karşın sınavlarda başarılı olan öğretmenlerin sayısı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin taleplerini karşılayacak düzeyde değildir. Netice olarak yeni açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde bu sınavları yapabilecek Sınavlarla ilgili takvimi Bakanlığın hazırlayacağı yine dokuzuncu maddenin “e” bendinde belirtilmiştir.

4.2. Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Tarihçesi ve Mevcut Durumu

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Milli Eğitim Temel kanunun 33. maddesine istinaden özel sanat yeterliği bulunan ortaöğretim öğrencilerinin yetiştirilmesi amacı ile kurulmuştur.

24 Ağustos 2000 tarihinde kurucu müdür Turan AŞIK müdürlüğünde 75. yıl ilköğretim okulu binasının bir bölümünde geçici olarak kurulmuştur .

2000-2001 eğitim öğretim yılında okulda fiilen eğitim öğretime başlanmıştır . İlk yıl okula 11 müzik 16 resim olmak üzere toplam 27 öğrenci alınmıştır .

Okulun yabancı dili İngilizce olup ortaöğretimden sonra toplam dört yıllık bir öğretim süresini kapsamaktadır .

Her yıl yirmi dört müzik yirmi dört resim bölümlerine olmak üzere toplam kırk sekiz öğrenci alma kontenjanına sahiptir .Okul yatılı ve kız erkek karmadır .

Okulun yatılı ve pansiyonlu bölümü şubat 2001’de (ikinci dönem) açılmış olup yatılı bölümün kapasitesi erkek kız toplam 110’a yükseltilmiştir .

Geçici bina olması nedeni ile yetersiz kalan okul binası bulunduğu yer , fiziki durumu ve donanımı ile okulun başlıca sorunlarından biri olmasına rağmen halen kalıcı bir binaya taşınamamıştır .

2003-2004 eğitim öğretim yılında ilk mezunlarını veren Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin okul müdürlüğüne atanan Fazlı EROL görevi nisan 2004’te kurucu müdür Turan AŞIK’tan devralmıştır ve halen bu görevini sürdürmektedir .

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü 2003 – 2004 genel yetenek sınavı üç aşamada yapılmıştır .

1. aşama 60 dakika olarak belirlenmiştir.

Desen Sınavı

Sınavın ilk aşamasında adaylardan karakalem obje çalışması yapmaları istenmiştir.

2. aşama 90 dakika olarak belirlenmiştir.

İmgesel renkli resim çalışması istenmiştir.

Adaylardan sınava gelirken aşağıdaki malzemeleri getirmeleri istenmiştir.

1. Resim kalemi
2. Kalemıraş
3. Yumuşak silgi
4. 1 adet resim kağıdı
5. Resim altlığı
6. Pastel boya .

3. aşama

Mülakat

Sonuçların ilan edilmesi

Adayların ağırlıklı puan hesaplamaları 1. aşama notunun % 50'si 2. aşama notunun % 30'u 3. aşama notunun % 10'u ve ilköğretim mezuniyet ortalamasının iki katı eklenerek yapılmıştır. Hesaplamalar sonucunda, en yüksek puanı alan adaydan başlamak üzere yapılan sıralama sonucunda 24 asil ve 24 yedek öğrenci listelenerek okul giriş panosunda ilan edilmiştir.

4.3. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Tarihçesi ve Mevcut Durumu

Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 1990/1991 öğretim yılında Milli Eğitim Temel kanunun 33. maddesine istinaden özel sanat yeterliği bulunan ortaöğretim öğrencilerinin yetiştirilmesi amacı ile kurulmuştur .

Öğretime 15 eylül 1990 tarihinde Ankara ili Keçiören ilçesi Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi bünyesinde başlanmıştır .

Okulun yabancı dili İngilizce olup ortaöğretimden sonra toplam dört yıllık bir öğretim süresini kapsamaktadır .

Her yıl yirmi dört müzik yirmi dört resim bölümlerine olmak üzere toplam kırk sekiz öğrenci alma kontenjanına sahiptir .Okul yatılı ve kız erkek karmadır .

1992-1993 öğretim yılında ise Ankara – Çankaya ilçesinde bulunan aslen İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne ait olan ve daha sonra Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne devredilen Hoşdere caddesi no: 139'da bulunan şu anki binasına taşınmıştır.

Taşınma tarihi temmuz 1992 olup , eğitim öğretime 15 eylül 1992'de başlanmıştır .

Okulun kurucu müdürü Nuri KOÇAK'tır . Temmuz 1990 da göreve başlayan Nuri KOÇAK, aralık 1991'de görevi Erdal KARADENİZ'e teslim etmiştir .

Okul ilk mezunlarını 1993-1994 öğretim yılında vermiştir .

Kuruluşu ve açılışı dönemi Milli Eğitim Bakanı Avni AKYOL tarafından yapılmıştır.

Okulun Polonya – Fransa – Almanya – Romanya - Kazakistan – Ukrayna – Azerbaycan – Adana – Çankırı - Diyarbakır'da emsal kardeş okulları vardır.

Okula kabul koşulları şöyledir:

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde mesleki müzik ve resim eğitimi veriliyor. Bu okullara ilköğretimini tamamlamış öğrencilerden:

a.İlköğretim okulunu o yıl bitirenlerden

b.Diploma notu en az 3.00, gireceği alanla ilgili dersin dördüncü, besinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00 olan öğrenciler başvurabiliyorlar.

Bu şartları taşıyanlar arasında yapılan müzik ve resim gruplarında özel yetenek sınavına alınıyorlar. Gruplarda ilk 24 sıraya girebilen öğrenciler bu okullarda -isterlerse yatılı olarak- okumaya hak kazanıyorlar. Hazırlık sınıfı dahil 4 yıllık eğitim yapılan bu okullara her sene 48 öğrenci kabul ediliyor. Bu öğrencilerden 24'ü resim bölümüne, 24'ü de müzik bölümüne alınıyor.

Müzik ve resim bölümlerinde okuyan öğrenciler, lise öğrenimlerini tamamladıktan sonra, ağırlıklı üniversitelerin güzel sanatlar bölümlerini veya müzik, resim öğretmenliği gibi bölümleri tercih ediyorlar. Bu bağlamda, öğrencilerin üniversite başarıları %100'e çok yakın.

Müzik bölümünde toplu ders olarak okutulan Müziksel İşitme-Okuma, Koro, Orkestra, Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği, Müziksel Yaratıcılık, Müzik Tarihi derslerinin yanı sıra, her öğrenci temel çalgı olarak Piyano ve diğer çalgı olarak da Keman, Viyola, Viyolonsel, Kontrbas, Obua, Flüt, Klarnet, Fagot, Korno, Trompet, Gitar, Bağlama, Ud, Kanun ve Vurmalı Çalgılardan birinin eğitimini alıyorlar. Öğrencilerin kişisel olarak çalıştıkları öğretmenleri var.

Resim bölümünde Tasarım, Heykel Atölye, Sanat Tarihi ve Drama dersleri okutuluyor.

Okulun temel amacı müzik ve resim alanında yükseköğretime alt yapı hazırlamaktır. Bunun yanı sıra okulun bir Anadolu lisesi statüsünde olması, İngilizce ve kültür derslerinin de ağırlıklı olarak programda yer alması nedeniyle, dileyen öğrenciler üniversitelerin sanat alanı dışındaki alanlarına da yönelebiliyorlar. 1990

yılında kurulan okulun bugüne kadar verdiği mezunların tamamı bir yükseköğretim kurumuna yerleşmiştir.

Dersler sabah saat 8.45'da başlıyor ve 16.30'da sona eriyor. Bu zaman dilimi içinde daha çok kültür dersleri ile toplu sanat dersleri yapılıyor. Daha sonra ise akşam 19.00'a kadar bireysel sanat dersleri ve etütler yapılıyor.

Okulda yatılı olması nedeniyle akşam yemeği için verilen aradan sonra gece 22.30'a kadar da yatılı öğrenciler etüt ve çalışmalarını yapıyorlar.

Okulun müzik bölümünden mezun olan öğrenciler; eğitim fakültelerinin; müzik , konservatuarların; şan ve müzikoloji bölümleri ile sahne sanatları fakültelerine başvurabiliyorlar. Okulun resim bölümünden mezun olan öğrenciler; eğitim fakültelerinin; resim/resim-iş öğretmenliği, güzel sanatlar fakültelerinin; resim, heykel, grafik, seramik-cam, iç mimari, mimarlık-mühendislik fakültelerinin endüstri tasarımı bölümlerine başvurabilirler.

Giriş Koşullarını sağlayan öğrencilerin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine alımları ile ilgili iş ve işlemler aşağıda belirtilen takvim doğrultusunda yapılmaktadır.

Ankara, İstanbul ve İzmir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüklerince her yıl Ağustos ayının ilk haftasında, diğer Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüklerince Ağustos ayının üçüncü haftasında yetenek sınavları yapılmaktadır.

Sınav sonuçları; Tüm güzel sanatlar liselerinde aynı hafta içinde Müzik ve Resim bölümleri için ayrı ayrı olmak üzere kontenjan kadar asil ve yedek listeler şeklinde belirlenerek ilan edilmektedir.

Sınavı asil olarak kazanan öğrencilerin kayıtları tüm okullarda Ağustos ayının son haftasında yapılmaktadır.

Ankara AGSL Müzik ve Resim Bölümleri giriş yetenek sınavları 3 gün sürmektedir. Birinci gün yapılan sınavlar elemeye, ikinci ve üçüncü gün yapılan sınavlar ise seçmeye yöneliktir. Birinci günde başvuran tüm adaylar eleme

sınavından geçirilir ve kontenjanın 3 katı kadar aday (72 müzik-72 resim) seçme sınavına alınır. Sınavlar sonunda en yüksek puanı alan 24 müzik ve 24 resim öğrencisi kayıt yaptırmaya hak kazanır.

Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Yetenek Sınavı: Piyano ile yapılır ve adaylar;

a. "Müziksel İşitme-Yineleme",

b. "Müziksel Söyleme ve Çalma" sınavlarından geçirilir (bir çalgı çalmak zorunlu değildir).

Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Yetenek Sınavı:Adaylar;

a. "Görsel Desen"

b. "İmgesel Desen" sınavlarından geçirilir.

Adaylar sınava girerken yanlarında: 2B resim kalem, kalem açacağı, yumuşak silgi, kağıt kısıkaçı ve 35 x 50 ebadında mukavva altlık bulundurulur.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde mesleki müzik ve resim eğitimi verilmektedir. Bu okullara ilköğretim okulu ikinci kademe (8.sınıf) kısmında öğrenim gören öğrencilerden: a) ilköğretim okulunu o yıl bitirenlerden b) Diploma notu en az 3.00, gireceği alanla ilgili dersin dördüncü, besinci altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00 olan öğrenciler başvurabilirler.

Bu şartları taşıyanlar arasında yapılan müzik ve resim özel yetenek yarışma sınavında, ilk 24 sıraya girebilen öğrenciler bu okullarda (isterlerse) yatılı olarak okumaya hak kazanabilirler.

Hazırlık sınıfı dahil 4 yıllık eğitim yapılan bu okullara her sene 48 öğrenci (24 resim-24 müzik) alınmaktadır.

4.4.Yaratıcılık ve Yaratıcılığın Ölçülmesi

Çağdaş eğitimin gereklerini yerine getirebilen, özgün ve eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirilebilmesi için sanat eğitiminde önem verilmesi gereken konulardan birisi de yaratıcılık kavramıdır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavlarında kriterlerden birisi öğrencinin yaratıcı olmasıdır. Destekleyici bir eğitim ortamı, ailenin katılımı öğrencinin yaratıcılığına katkı sağlayacaktır.

“Bütün sanat eğitimcilerinin, sanatsal bir yolla kendini ifade etme içtepisinin her çocukta, her fertte bulunduğunu; çocuğun, duygu ve düşüncelerini, yeteneklerine uygun bir objektivasyonla gerçekleştirirken hem gerilimlerinden kurtulduğunu, hem de yaratma arzusunu tatmin ettiğini ifade ettiklerini aynı zamanda bu içgüdünün bilmeyerek de olsa evrensel ritme katkıda bulunduğunu ve onunla kendisi arasında empati kurduğunu belirtmişlerdir “(Boydaş, 1990: 282).

Sanatın genel özelliklerinden söz etmek gerektiğinde, öncelikle onun kendine özgü, gizemli bir yönü olduğunu belirtmek gerekiyor. Sanatın tanımları arasında yer alan “ yaratıcılık” bu gizemliliği ortaya çıkaran en önemli kavramdır. Bütün sanat yapıtlarının bir diğer ortak özelliği güzel’e, estetik olana ulaşma çabalarıdır. Doğada insan elinden çıkmayan pek çok güzellikle karşılaşabiliyoruz. Kristaller, arı petekleri, örümcek ağları, mercanlar, diktler, sarkıtlar son derece güzel görüntülerdir. Ancak bunlar sanat yapıtı olarak kabul edilmiyorlar. Çünkü sanat, doğal/kendiliğinden gerçekleşen bir üretim değil, tasarım ve yaratım gerektiren insan etkinliğidir (Türkiye’de Sanat, 2003: 63).

Sanatın eğitim dizgesi içerisindeki önemi, “Düşünmeyi öğrenme, kişilik gelişmesini sağlama, kişiye yaratıcılık yolları açma” (İpşişoğlu, 1994:14) şeklinde özetlenebilir.

Genel anlamdaki sanatta, teknik beceri, o işi üretmedeki ustalık ön planda iken özel anlamda sanatta, önce yaratıcılık, sonra beceri; yaratıcılığı kanıtlama, yaratıcılığı nesnel hale getirme becerisi söz konusudur. Bu nedenle de eser, hep yaratıcısıyla birlikte dile gelir ve sanat olgusunda ilk yeri sanatçı alır (Erinç (2004:36).

20. yüzyılın başından bu yana sanat eğitimi kavramı, kapsamsal ve genel anlamda, sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır. Dar anlamda ise, okullarda sınıflardaki ve ilgili bölümlerdeki bu alana ilişkin olarak verilen dersleri tanımlar. Yukarıdaki yaygın ve tümel anlamında kullanıldığı özellikle belirtilmedikçe, sanat eğitimi, daha çok “plastik sanatlar alanında verilen eğitim” biçiminde anlaşılmaktadır. Her iki durumda da sanat eğitimi, yetişkin eğitiminden çok, yetişmekte olanların genel eğitim süreci içinde ele alınmaktadır. Ancak sanat eğitimi kavramı sorunsal sık sık tartışılmış, sanat eğitiminin yalnızca görsel-yoğrumsal alanı mı içereceği yada tüm sanat dallarını mı kapsayacağı konusunda değişik görüşler savunulmuştur. Tartışmalarda, sanat eğitiminin nasıl anlaşılacağı, amaç ve görevlerinin neler olacağı, belirlenmesi yada daha doğru bir deyişle belirlenememesi rol oynamıştır. Zaman zaman müzik ve edebiyat gibi sanat türlerinin dışarıda bırakılarak, “plastik sanat eğitimi “ yada “görsel sanatlar eğitimi “ gibi kavramlara gidilmiştir (San, 2003:17) .

Yaratıcılığın ilk şartı algıdır. Algı duyu organımız aracılığıyla elde ettiğimiz, çevre ve eşya hakkındaki deneyimlerimizdir. Yaratıcılıkta ikinci olay ise bu elde ettiğimiz algıların analiz ve sentez yoluyla bizi birtakım kavramlara götürmesidir. Yaratıcılıkta son bölüm ise problem çözme aşamasıdır. Bir yapıtın sanat eseri niteliği kazanabilmesi için eskiyi yinelenmemesi, yepyeni bir biçim ve öze anlatılmış olması, yaratıcı bir espriye sahip olması gerekir.Yaratıcılığı “sanatta yeni ve özgün bir bütünlük kazanma “ olarak tanımlayabiliriz (Milli Eğitim Genel Müdürlüğü- Resim- İş Öğretme Kılavuzu, 1998:40).

Kişiliğin yaratıcılığı etkilediği görüşünden hareketle yaratıcı kişilik özelliklerini genel hatlarıyla şöyledir: esnek, özgün ve çabuk düşünebilme yetisi, değişik strateji, yöntem ve araçları kullanma eğilimi, konulara-sorunlara farklı açılardan yaklaşabilen duyuşsal, mizah, sezgi ve görsel algı gücünün yetkinliği, soyut veya somut nesne ve kavramlar arasında bağlantıları yakalayabilme, ilişkilendirebilme gücü, hayal gücünün zenginliği, esnek düşünebilme ve konulara odaklanabilme yetisi, yeni olanı yakalayabilme, mevcut durumları geliştirebilme becerisi, senaryo üretebilme, tasarım geliştirebilme özellikleri. Sorunlara çözüm arayabilen, üretkendirler (Artut ,2001:123).

Yaratıcılıkta zekanın payı büyüktür. Düşünme de yaratılmış bir değerdir sonuçta, yaratıcılık sorunlara çözüm yolu bulmaktır bir yerde, kalıplardan kurtulma, deneye açık olma, başkalarından farklı olmasıdır.Yaratıcılığı ön planda tutan sanat eğitimi, bu nedenle çok önemle üzerinde durulması gereken bir eğitim yöntemidir.Yaratıcılık, zihinsel ve duygusal etkinliğin her türü içinde vardır. İnsanın özelliklerini tümü ile dikkate alan ve geliştiren bir yöntemdir. Çünkü bu yöntem bilincin, zekanın, yargılama ve usavurma güçlerinin dayalı olduğu tüm duyguların eğitimidir. Ancak, bu duygulardır ki, çocuk dış dünya ile bağlantılar, ilişkiler kurar, içinde bulunduğu toplumla organik bir bütün oluşturur ve toplum içinde en etkin yerini alır(Gökaydın, 1998:11).

IQ testleri, zeka ölçmek için kullanılmaktadır. Sözel ve sayısal alanları ölçtüğünden, zeka ve yaratıcılık arasında bir ilişkiye kuramamaktadır. Ayrıca bu testlerin eğitimde kullanılması farklı alanlarda yaratıcı ya da özel yetenekli birçok çocuğun nitelikli bir eğitimi alamamalarına neden olmaktadır (Özsoy, 2003:139).

Yaratıcılığı, sanatçının yaşadığı toplumsal ortam da etkilemektedir.

Sanat ve yaratma olayını, birkaç faktörün etkisi ve sonucu olarak düşünebiliriz.Bunlardan birkaçı:sanatçı kişiliği, kullanılan malzeme, teknik ve sanatçının içinde yaşadığı toplumsal ortamdır. İnsanın yarattıkları incelenirken,onun evrensel bir varlık olması yanında, ulusal ve toplumsal bir varlık olduğu da göz

önüne alındığında, bireyin anlaşılabilmesi için, onun bağlı olduğu toplumsal yapının da anlaşılması gerekir (Mülayim,1994:42).

Yaratıcı diye nitelenebilecek bir süreç ya da olguda yenilik, özgünlük, olağanüstülük, kural dışılık, değişik olma gibi özellikler bulunabileceği gibi, tüm bu niteliklerin gene de belli bir uyum, uygunluk ve sentez içinde olmaları gerekmektedir (San, 2003: 15).

Yaratıcılık geliştirilebilen bir özelliktir, tüm insanlarda değişik derecelerde, değişik alan ve boyutlarda var olan bir yeti olarak ele alınıp yaratma eyleminin somutlaşması olarak düşünülmesi gerekir (Artut (2001: 121).

Yaratıcılığın geliştirilmesi adına planlı ve programlı bir eğitim hazırlanmalı ki, bu da bir gereçten ötekine , bir konudan bir başkasına atlayarak yapılmaması gerekir (Kırıçoğlu,2002:6).

Yaratıcı kişiliğin özellikleri ile ilgili başka bir görüş ise, görmekle ilgilidir:

İzleyicinin resimsel duyarlılığını geliştirmesi, resme bakmaktan ziyade “görmesi” her şeyden önce bir eğitim sorunudur. Resmi görmek ve okumak, okuma yazma öğrenmek gibi özel bir eğitim ister. Resimsel alfabe ve sözlükler çok okuyarak biraz öğrenilebilir. Bunları başkanından, öğretmenlerden dinlemek de kısmen yararlıdır. Ancak resim, başkalarının anlattıkları ve okuduklarımızla ne yapılabilir, ne de izlenebilir. Resimleri görmek, kendi deneyimlerimizi, filtre ve büyüteçlerimizi zenginleştirmekle olasıdır. Görmek, kendi varsayımlarımız, açıklık yada tikanıklıklarımız, kuşkularımız, samimiyetimiz, kısaca tüm kişiliğimizin fonksiyonudur (Türkiye’de Sanat, 2002:21).

Yaratıcı bir öğrenci, olay ya da durumun tüm yönleriyle ilgilidir, verilen bir duruma karşılık iki şeyi birbirine hızlı bağlama yeteneğine sahiptir. Yaratıcı bir öğrencinin değişen durumlarla karşılaştığı zaman bunları ayarlama yeteneği vardır.

Özgündür, tutarlıdır. Bütünden ayrıntılara indirgeme yeteneği vardır. Farklı öğeleri anlamlı bir bütüne götürme yeteneği vardır (Özsoy, 2003:148).

4.5.Ölçme, Değerlendirme Araç ve Yöntemleri

Milli Eğitim Bakanlığı, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarına ilişkin yönetmeliğin üçüncü bölümünün dokuzuncu maddesinde şöyle belirtmiştir: sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir.

Değerlendirme ölçekleri hazırlanırken uyulması gereken bazı kurallar vardır. Ölçümleri yorumlama yönünden ölçme ikiye ayrılmaktadır.

1.Mutlak ölçme:Ölçme sonucu elde edilen değer (ölçüm), hiçbir faktöre bağlı olmadan herkes tarafından aynı şekilde anlaşılıyorsa bu tür ölçme mutlak bir ölçmedir.

2. Bağıl ölçme : Ölçme sonucu elde edilen ölçüm, bazı faktörlere bağlı olarak anlam kazanıyor ve bu anlamlar kişilere göre değişebiliyorsa, bu tür ölçme bağıl bir ölçmedir (Öncü ,1995:89).

Eğitimde öğrencilerin başarıları değerlendirilirken, 0-100 gibi 101 bölmeli bir ölçekle ölçüyorsak,bu ölçekteki birimlerin eşit olduğu söylenemez. Bu ölçekte 6 puan alanların başarıları birbirine eşit değildir. Çünkü bütün 6'lar eşit bilgileri göstermez. Bu eşitlik sadece ölçen kişiden ve araçtan ileri gelen hatadan değil, aynı zamanda hangi derecedeki başarıya 6 takdir edileceğinden yani ölçme kuralının kesin olmayışından ortaya çıkar.Birimler herkes tarafından aynı anlamda kullanılmalıdır. Farklı anlamlarda kullanılması iletişim güçlüğü oluşturur. Ölçme araçlarından elde edilen ölçümler nerede kullanılacaksa ölçme araçları, yani birimleri kullanılış amacına uygun seçilmelidir. Ölçmede birim kullanmak ölçme işlemini “ objektif”

hale getirir. Ölçme kuralının uygulanmasını kolaylaştırır. Ölçme hatalarını belli ölçülerde azaltır, güvenilirliği artırır (Türkdoğan ,1981 :101).

Değerlendirme işleminde bir ölçüm ile bu ölçümün kıyaslanacağı bir kriter (kıstas) vardır. Değerlendirmeyi buradan yola çıkarak şöyle tanımlamak mümkün değerlendirme, gözlem yada ölçme sonucu elde edilen ölçüm yada ölçümleri, uygun bir kriter veya kriterlerle mukayese ederek değer yargısına varma işlemidir. Ölçme bir niteliğin miktarını belirtir. Değerlendirme ise bu miktarın yeterli olup olmadığını, az veya çok olduğunu ve amaca uygun olup olmadığını belirtir. Değerlendirme sonucunda varılan kararın doğruluğu, bir yandan ölçme sonuçlarının geçerlik ve güvenilirliğine, diğer yandan da kriterin uygunluğuna bağlıdır (Baykul ,1992:19).

Değerlendirme ile ilgili başka bir görüş şöyledir:

Değerlendirme çeşitli hususlara göre sınıflandırılabilir. Bunlardan birine göre, gelişigüzel ve düzenli değerlendirmelerden söz etmek kabildir. Düzenli değerlendirme, belli ölçütleri, planlı ve düzenli gözlemi, kontrollü karşılaştırmaları, standartlaştırılmış sınama yollarını gerektirir. Gelişigüzel değerlendirmede ise fark edilmedik ölçütler (hedefler) alttan alta ve tutarsızca işler, subjektif yargılar baskın çıkar. Öğretmen kanısı, yetişiğin iç mantığının incelenmesi ile taraftarların itibar ve şöhretini hesaba katar, otoriteye kapılanır. Düzenli değerlendirmede görülen yetersizlikler veya düzenli değerlendirme hakkındaki bilgisizlik bazılarını gelişigüzel değerlendirmeye yöneltebilir. Fakat bu, düzenli değerlendirmedeki yetersizlikleri giderici bir yol olmadığı gibi, daha iyiye geçiş de değildir. Bu sadece bir kaçış yada kendini aldatıştır. Çünkü düzenlinin yetersizlikleri, gelişigüzeli destekleyici sebepler değildir. Gerçek çıkar yol, düzenliyi daha iyi öğrenmek ve onun yetersizliklerini giderici çareler bulmaktır (Ertürk ,1975: 112).

Sanat eğitiminde çalışmaların değerlendirilmesi, eğitim süreci içerisinde ölçme araçlarının ve yöntemlerinin doğru tespit edilmesi ile mümkündür (İleri, 2002:165).

Norma göre iki tür değerlendirme yapılır:

1. İzafi (Bağıl) Değerlendirme : Grubun başarısından çıkarılacak norma göre yapılan değerlendirmedir. Bu tür değerlendirmede norm önceden belli değildir. Grubun başarısından ortaya çıkar. Norm, grubun, ortalama başarısından çıkarılan bir norm ise izafî normdur. Bu tür değerlendirme eğitim sistemimizde kullanıldığı gibi daha çok öğrenci seçiminde kullanılmaktadır.

2. Mutlak değerlendirme : Değerlendirilecek grup dikkate alınmadan daha önceden belli olan norma göre yapılan değerlendirmedir. Bu tür değerlendirmede norm önceden bellidir ve kesindir, değiştirilemez. Norm daha önceden kesin olarak belli ise, bu norma mutlak norm denir. Bu norma göre yapılan değerlendirmede mutlak değerlendirmedir. Bugünkü eğitim sistemimizin her kademesinde yapılan değerlendirmelerin çoğunluğu bu türdür (Baykul 1992: 22).

Sanat eğitiminde değerlendirmenin türünü, kapsamını ve biçimini iyi bilmek gerekir. Derecelendirme öğrencilerin çalışmalarında sonucun, yani ürünün belirli ölçütler içinde puanlanmasıdır. Değerlendirme, derecelendirmeden, ayrı olarak yalnız bitmiş iş üzerinde değil işin yapılış süreci içinde öğrencinin sergilediği önceden saptanan yada o süreç sırasında ortaya çıkan kimi davranışları da kapsar. Not ile değerlendirmenin bir başka özelliği, elden geldiğince nesnel olmayı gerektirmesidir. Bu da ancak önceden saptanan hedeflere sonucun yada üründe elde edilenlerin uyması ile olanaklıdır. Sanat derslerinde bu oldukça zor elde edilen bir durumdur. Çünkü, sanatsal sorun çözmede bir sorunun, sonuçta birden çok yanıt ortaya çıkabilir. Bu ayrı yanıtlar da nesnel bir ölçü tutturmada öğretmeni zorlayabilir. Bu konuda üçüncü bir sakınca, sonucun değerlendirilmesi sırasında bir öğrencinin sınıfın bütünüyle kıyaslanmasıdır. Burada bireysel ayrılıklar, ki sanatta bu çok ortaya çıkar ve de çok istenen davranışlardır, göz ardı edilir. Yine bu tür değerlendirmelerde genellikle süreç dışlanır (Kırıçoğlu, 2002:205).

Değerlendirme eğitim çalışmalarında başarının ne olduğunu anlamak amacı ile yapılır. Çocuklardaki gelişmeyi ve hangi aşamaya geldiğini öğrenmek ihtiyacı

bunu zorunlu kılar.sınav yönetmeliklerinin hükümlerine uymak, çocukların başarı durumlarını notla saptayıp, durumu okul yönetimine bildirme amacı ile değerlendirme yapılır. Değerlendirme nedenlerinin içeriğine baktığımızda tüm eğitim çabalarının genel bir hesaplama gibi görünen değerlendirmenin başlı başına bir uzmanlık işi olduğunu görmezlikten gelemeyiz. Öyleyse sanat eğitimcisinin değerlendirme işini iyi ölçütler içinde ve objektif bir anlayışla yapması, ilk saptayacağımız koşullardan birisidir. Bu anlayışa uyarak, değerlendirmenin nasıl yapılması gerektiğini birkaç sıra içinde gözleyelim. Sanat eğitiminde değerlendirme nasıl yapılmalıdır? Öğrenciler değerlendirilirken bir diğeri veya bir gurupla kıyaslanmamalı her öğrenci kendi özellikleri ve yetenekleri ölçüsünde değerlendirilmelidir . Kıyaslama ancak müsabakalar için yapılacak seçimlerde düşünülebilir . Çocukların yalnızca bir işine veya resmine bakarak değil söz gelişi bir ayda , bir sönestr içinde yaptığı tüm çalışmalar görülerek değerlendirme yapılmaktadır . Çocuklar değerlendirilirken yetişkin bir kişi veya bir sanatçının başarısı ölçülür gibi düşünülmemelidir. Değerlendirme başlı başına bir uzmanlık işi olup özellikle sanatla ilgili çabaların işlerin ve yapıtların ölçülmesi ise son derece güçtür (Türkdoğan ,1981 :102).

Ölçme ve hata kaynakları ile ilgili de şu görüşler belirtilmiştir: Ölçme yapan kişinin en önemli amacı hatasız bir ölçüm elde etmektir. Ancak, hatasız bir ölçüm elde etmek mümkün değildir. Çünkü, ölçümlere çeşitli yollardan hatalar karışır. Ölçmek istenilen değişken başka değişkenlerle karışmış olabilir, ölçme aracı hatalı olabilir, ölçmeci hata yapabilir veya ölçme ortamından hata gelebilir. O halde ölçümleri tamamıyla hatadan arınık hale getirmemiz imkansızdır. Ölçme aracındaki birim küçüldükçe, yapılan ölçmelerden elde edilen ölçümlere daha az hata karışır ve bu ölçümler gerçek değere daha çok yakındırlar. Ölçmede hata, ölçme sonucu elde edilen değer ile ölçülen özelliğin gerçek değeri arasındaki farka denir. Hatanın kaynakları üç grupta toplanabilir. Birincisi ölçen kişiden gelen hatalar:Kişinin yaşı, eğitim seviyesi, duyu organlarının yetersizliği, kişinin ölçme anındaki durumu gibi faktörler ölçmede hataya yol açmaktadır. İkincisi ölçme aracından gelen hatalar: Ölçme aracının duyarsızlığı veya duyarlılığını(hassaslığını) zamanla kaybetmesi, ölçme aracının hatalı imal edilmiş olması vb. faktörler. Üçüncüsü ise, ölçülen

özellikten (şartların ölçülene etkisinden) ileri gelen hatalar: Ölçme ortamındaki ısıнын ve ışığın azlığı veya çokluğu, gürültü, uygulayıcının uygulama esnasındaki tutumu, ölçülenin zamanla değişmeye uğraması, ölçülen özelliğin kararlı olmayışı ve ne olduğunun tam olarak bilinmeyişi gibi durumlardan ileri gelen hatalar. Bir ölçme sonucu elde edilen değerde , bu üç kaynaktan gelen hatalar olabileceği gibi, yalnızca ikisinden veya yalnızca birinden gelen hata bulunur. Bu üç hata kaynağından yalnızca ölçme aracından gelen hatalar azaltılabilir, ancak tamamıyla ortadan kaldırılamaz. Diğer iki kaynaktan ileri gelen hatalar ise ortadan kaldırılabilir. Hataların istatistikî özellikleri dikkate alındığında, üç tür hatanın olduğu görülür. Sabit hata : Bir ölçmeden diğer bir ölçmeye göre miktarı değişmeyen hatalardır. Sistematik hata: Sabit hataların birleşmesinden meydana gelen hataya veya ölçülen büyüklüğe, ölçmeciye veya ölçme şartlarına bağlı olarak miktarı değişen hatalara denir. İstatistikte bu tür hatalara yanlılık denir. Tesadüfî hata : Şansla ortaya çıkan, yönü, kaynağı ve miktarı belli olmayan hatalardır. Uykusuzluk, dikkatsizlik, hastalık ve imtihan ortamının yetersizliği bu tür hatalara yol açmaktadır (Baykul, 1992:35).

Bir ölçme sonucu, tesadüfî hatalardan arınık olduğu ölçüde güvenilirdir. Psikoloji ve eğitimde yapılan ölçmelerde ölçme hataları değil, ölçmede güvenilirlik inceleme konusu olagelmıştır. Güvenirlik, “bir ölçme aracının ölçme sonuçlarındaki kararlılık derecesidir (Özgüven, 1994: 83).

Değerlendirme ile ölçme arasındaki farklar şöyle sıralanır:

Bu iki kavram anlam bakımından birbirinden farklı olduğu halde, birbirinden bağımsız değildir. Bu iki kavram arasındaki ilişki ve farkları maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz.

1.Ölçmede gözlenecek bir nitelik, değerlendirmede ise değerlendirilecek bir ölçüm vardır.

2. Ölçme sonucu elde edilen ölçüm, ölçülen değişkenin miktarını gösterir, değerlendirme sonucu varılan değer yargısı ise ölçümün yeterli olup olmadığını, yada amaca uygun olup olmadığını belirtir.

3. Her ikisi de işlemi gerektirir, ancak değerlendirmedeki işlemler ölçmedeki işlemlerden daha karmaşıktır.

4. Değerlendirme, ölçmeyi kapsar. Ölçme değerlendirmeden önce gelen bir işlemdir. Ölçme işleminden sonra değerlendirme yapılır.

5. Ölçme sonucu ölçüm yada ölçümler elde edilir. Değerlendirme sonucu değer yargıları elde edilir. Bu değer yargıları kararlar için bir temel oluştururlar.

6. Ölçme verileri (ölçüm veya ölçümler) değerlendirildiğinde, değerlendirme verileri de bir karara bağlandığında anlam taşır.

7. Değerlendirmede ölçüm veya ölçümlerde karşılaştırılacak kriter veya kriterler vardır.

8. Ölçme sonuçları yani ölçümler sayılarla veya bunların yerine geçen sembollerle ifade edilirken, değerlendirme sonuçları ise yargıyı gerektiren ifadelerle belirtilir (Baykul 1992: 22).

Öğretmen Yapısı Testleri aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır:

Sözlü Testler	Performans Testleri	Yazılı Testler	Objektif Testler
		1. Az sorulu uzun cevaplı	1. Doğru-yanlış
		2. Çok soru kısa cevaplı	2. Tamamlamalı
			3. Çoktan seçmeli
			4. Eşleştirmeli

Sözlü Testler: Soruların genellikle sözlü olarak sorulduğu ve cevapların da sözlü olarak alındığı imtihanda kullanılan ölçme araçlarıdır.

Yazılı Testler: Yazılı uyarıcılara yazılı cevapların verildiği test türüdür.

Objektif Testler: Bir teste objektif denilmesinin sebebi, puanlamanın farklı kişiler tarafından yapılmasıyla sonuçların değişmemesidir. Bunu sağlayabilmek için de gerek soruların hazırlanışı ve gerekse cevapların puanlanması objektif olmalıdır.

Performans Testleri: Eğitimde öğrenciye kazandırılacak davranışlardan bir kısmı beceri mahiyetindedir. Bu tür davranışlar beceri haline gelmeden önce bilişsel düzeydedirler. Başlangıçta bilişsel seviyede olan davranışlar alıştırma ile beceri haline getirilir. Bu tür davranışları gerektiren hedefleri veya bu hedeflerin göstergesi olan hedef davranışları bilgi testleri ile ölçmek mümkün değildir. Örneğin, yazma, konuşma, resim yapma, gülme, oyun oynama gibi. Bu davranışların ölçülmesi, yapım sırasında hazırlık ve tekinliği gözlemekle, yapım sonunda da elde edilen ürünün miktar ve kalitesini ölçmekle mümkündür. Her beceri bir psikomotor davranışı gerektirir. Psikomotor davranışları ölçerken kullanılan metotlar şunlardır: Hedef alınan becerinin işlem basamaklarının gözlenip ölçülmesi: Bu yaklaşımla önce hedef alınan psikomotor davranışın göstergesi olan kritik davranışlar yazılır. Sonra kritik davranışın gözlenmesini ve puanlanabilmesini sağlayacak bir araç ve imtihan durumu oluşturulur. Daha sonra da öğrenci böyle bir durumda davranışı icra ederken gözlenir ve gözlenen kritik davranışlar puanlanır. Bu yaklaşımda bireyin performansının süreç boyutu gözlemlendiğinden, süreci oluşturan davranışların karmaşık olması durumunda icra filme alınır ve yavaşlatılarak gösterilip davranışın ayrıntıları iyice gözlenir. Bu metoda, öğrenciden bir işlemler sırasını izlemesini istediğimizde veya öğrencinin doğru yaptığı davranışların sırasını gözleme imkanı bulunduğu durumlarda başvurulur. Ürünün gözlenip ölçülmesi: Ürünün gözlenip ölçülmesinde kullanılan teknikler, kompozisyon becerilerinin puanlanmasına benzerdir. Kompozisyon becerilerinin puanlanmasında birçok tekniğe başvurulabilir. İş veya ürünü ölçmede değişik yöntemlere başvurulabilir. Mesela çok ayrıntılı bir analiz yapılmış ise en küçük ayrıntıya bir puanın verilmesi veya ürünün öğeleri aynı

önemde değilse ürünün öğelerine önemleriyle oranlı olacak şekilde puanlar verme gibi. Bu yaklaşıma, öğrenciden kesinlikle bir şey üretmesi istendiğinde ve işin yapımında belli bir sıranın izlenmesi istenmediğinde başvurulmalıdır. Ürün; hız, sağlamlık, kullanılabilirlik, estetik ve doğruluk yönünden ölçülmelidir. Hem ürünün hem de sürecin gözlenerek ölçülmesi: Öğretmen hem işin işlem basamaklarına göre yapılıp yapılmayacağını ve işlem basamaklarını, hem de işin kalite (estetik, sağlamlık ve kullanılabilirlik) hız ve doğruluk yönünden gözlenip, her gözlem sonucuna bir puan takdir edip puanların toplanmasıyla yapılan ölçmedir. Bazı kimseler ürün gözlendikten sonra, sürecin gözlenmesini gereksiz görmektedirler. Bu görüşte olanlara göre, ürün gözlenmekle süreç de gözlenmiş olmaktadır. Ancak bazı işler vardır ki bu işlerdeki ürünü süreçten ayırıp ölçmek mümkün değildir. Örneğin müzik aleti çalma, araba kullanma ve güzel konuşma gibi (Öncü, 1995:122).

Performansın Ölçülmesinde Dikkat Edilecek Hususlar

1. Öğrencinin yapacağı işin analizi, resmi yapılmalı.
2. Süreç ve ürün yönünden öğrencide gözlenecek davranışlar belirlenmeli ve bu davranışların bir listesi hazırlanmalıdır.
3. Öğrencide işin süreç yönüne ilişkin davranışları gözleyebilmek için uygun test durumları hazırlanmalıdır.
4. Oluşturulan test durumları içinde öğrencide gözlenecek davranışın sıklığını veya mükemmellik derecesini belirlemede kullanılacak bir ölçek veya bir araç hazırlanmalıdır. Araç işin analizi sonucunda oluşturulmalı ve öğrencide gözlenecek beceriyi yeterince temsil etmelidir.
5. Analiz, alanın uzmanları tarafından yapılmalı ve gözlenmeyen davranışlar ile gereksiz ayrıntılar listelenmemelidir.
6. Ürünün kontrolünde ve puanlanmasında daha çok dereceleme ölçekleri kullanılmalıdır.

7. Sürecin kontrolünde ve puanlanmasında daha çok kontrol listeleri kullanılmalıdır.

8. Kontrol listesi bir öğretim aracı olarak kullanılacaksa ifadeler olumlu ve emir cümlesi olmalıdır.

9. Kontrol listesi bir ölçme aracı olarak kullanılacaksa, kontrol listesindeki davranışların çoğunluğu öğrencilerce doğru olarak gözlenecekse ifadeler olumsuz, gözlenemeyecekse ifadeler olumlu olmalıdır.

10. Hızı kaybetmek için araçlar sağlanmalıdır.

Psikomotor Becerileri Ölçmede Kullanılan Araçlar:

Psikomotor becerilerin ölçülmesinde genellikle iki çeşit araç kullanılmaktadır. Bunlardan biri kontrol listeleri diğeri de dereceleme ölçekleridir.

Kontrol Listeleri

Kontrol listeleri, gözlenecek davranışın varlığını veya yokluğunu evet veya hayır biçiminde belirlemeyi sağlayan araçlardır. Bu araçlar, performansın en önemli ve gözlenebilir yanlarını kapsamaktadırlar. Böyle bir ölçme aracını geliştirirken ölçülecek performansın bütün kritik yanları tanınmalıdır. Bunun için de işin analizi yapılmalıdır. Kontrol listeleri bir ölçme aracı olarak kullanılacağı gibi, bir öğretim aracı olarak da kullanılabilir.

Dereceleme Ölçekleri

Gözlenecek davranışın bireydeki mükemmelliğini (derecesini) belirlemeyi sağlayan araçlardır. Yada bireyin performansının farklı mükemmellik derecesini belirtmede kullanılan ölçeklerdir. Kontrol listeleri daha çok süreci ölçmeye elverişli

olduğu halde, dereceleme ölçekleri ise, ürünün ölçülmesine daha uygun düşer” (Öncü,1995:122).

Öğretmenin değerlendirme açısından önemi şöyle açıklanmaktadır:

Son söz yine öğretmenindir. Kolaydır, çünkü belirli ölçütlerin geliştirilmediği, çocuğun her çizgisinin beğeni çektiği durumlarda zorluk söz konusu olamaz. Yine çocuğun çalışma süreci içinde sergilediği her davranışın kimi zaman bilmeden elde edilen her güzelliğin eğitim adına kabul gördüğü durumlarda da değerlendirme kolaydır(Kırıçoğlu (2002:203).

Öğretmenler sanatta, bilimdeki kesin doğrular gibi doğruların olmaması, sanatın özel yetenek istemesi, bireyin duygu ve düşüncelerine hitap etmesi gibi nedenlerle sanatsal çalışmalarda ölçme yapılmaması gerektiğini düşünmektedir. Bu öğretmenlere göre, belli kriterler dikkate alınarak seçilmiş resimler panoya asılarak öğrencilerle birlikte incelenmelidir. Ayrıca öğrenci yeteneğiyle değil, sanata duyarlılığı ve ders içinde kazandığı davranışlarla değerlendirilmelidir. Öğrenci gelişiminin takibi de öğrencinin değerlendirilmesi için şarttır. Sanatsal çalışmaların, sanatla ilgili bilgi ve kavramların objektif kriterlere göre değerlendirilmesi için, süreçte ve sonuçta kullanılan ölçme araçlarından elde edilen verilerin birlikte ele alınması gerekir (İleri,2002: 163).

Resim öğretmeni yetiştiren okullarımız, kalıplaşmanın dışında tasarımcı, üretken, öğreten bireyleri amaçlayan bir yaklaşım göstermelidir. Devletin böyle bir yaklaşımı içeren sanat eğitimi politikası geliştirmesi gerekir. Gerçekçi amaçlar doğrultusunda programlar hazırlanması gerekir. Kişilerin iradesine ve keyfine bırakılmamalıdır (Sanat Eğitimi Sempozyumu, 2004 :169).

Eğitim sistemlerinde öğrencilerin okula kabul edilmeleri, sömestr ve yıllara göre ilerletilmeleri, program ve kollara ayrılmaları, program değiştirmeleri öğrenci akışı terimiyle adlandırılır. Sistemde öğrenci akışı, yönetmeliklerde belirlenen kurallarla düzenlenir. Yönetmeliklerimiz incelendiğinde görülür ki, akış kararlarının dayanağı, öğrenci başarısının ve yeteneklerinin ölçüleridir. Çoğu halde, kararların tek

dayanağı başarı notlarıdır. Notların hatasız ve geçerli ölçüler olarak ortaya çıkmasında öğretmenin önemli sorumlulukları vardır. Notun ne gibi ölçmelere dayanacağını karşılaştırmak, her ölçmenin ağırlığını saptamak, uygun bir ölçüt ve yöntem seçmek, puanları hatasızca nota çevirmek bu sorumlulukların başlıcalarıdır. Öğretmenin bu sorumluluklarını başka kurum veya kişilere devretmek sakıncalı olur. Not vermenin ardışık karar noktalarında öğretmen yargılarına dayanılacağından, not vermede son söz yine öğretmendir (Turgut, 1993: 248).

4.6. Başarıyı Etkileyen Etmenler

Sanat eğitiminde yaşanan sorunlar ilköğretim okullarından üniversitelere kadar birçok öğrencinin başarısını etkilemektedir.

İyi bir sanat eğitimcisinin özellikleri şunlar olmalıdır:

1. Sanat Eğitiminin gerekliliğini, ilişkilerini, amacını bilmesi, inanması
2. Günün ihtiyaçlarını
3. Çevrenin ekonomik yapısını
4. Toplumun bilimsel, kültürel aşamalarını
5. Sanat olaylarını iyi bilmesi gerekmektedir.

Öğrenme olmaksızın varolduğuna göre doğuştan getirdiğimiz niteliklerden biridir yetenek. Yani, bir insan bir işe ya yeteneklidir, yada değil. Yetenek sonradan var edilemez, ama sonradan keşfedilebilir, yönlendirilebilir, geliştirilebilir, artırılabilir, eksiltilebilir de. Yanlış öğrenmeler, yanlış eğitim, kimi yeteneklerin körleşmesine bile neden olabilir, görüşünü belirtmiştir (Erinç, 1998:65).

Özellikle çocukların sanat eğitimi almasının zorunlu olması gerektiği belirtilmiştir. Böylece toplumda estetik duyarlılığı olan, dürüst, saygılı bireylerin sayılarının artacağı düşüncesi vardır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu ilgili yönetmeliğin üçüncü bölümünün dokuzuncu maddesine uygun olarak yapılmaktadır. Bu sınavlar özde

merkezi otoritenin gözetim ve denetiminde iken yönerge ile yerel farklılıklar ve kültürler de başarının ölçülmesinde etkili olmaktadır (Özsoy ,1998b:65)

Toplum yaşantıları başarıyı etkileyerek kültürler arasındaki farkı yaratmaktadır. Bir okul çevre şartlarının etkisi altında kalır. Öğretime, öğretmenin çocuk hakkındaki psikolojik görüşleri yanında sosyal çevreye halkın tepkileri ile kültür değerleri de etki yapar. Zira, öğrencinin büyüme ve gelişmesi yalnızca fizyolojik bir olay değil, fakat aynı zamanda kültürel bir olgudur. Örneğin, ergenlik çağı evrensel bir gelişim devresidir. Her toplumda, genel olarak bu çağda insanoğlu, belirli gelişim özellikleri gösterir. Ancak farklı kültürlerde bu devre yaşantıları farklılık gösterir. Farklı kültürlerin bu çağda gelişim özelliklerine karşı tepkileri farklı olduğu için, bu çağ farklı kültürlerde farklı ihtiyaçlar doğurur. Toplumda bir grup, konuşma kabiliyetine ve zihni yeteneklere önem verirken diğer bir grup zerafet ve atletik başarıya önem verebilir. Bir bölgede bir genç kızın entelektüel olması prestijini engellerken diğer bir bölgede, bu aranan bir özellik olarak düşünülebilir (Varış ,1994:142).

Öğretmenlerin öğrenci başarısına etkileri ile ilgili olarak, mesleki sorumluluklarını en iyi şekilde, kendilerini günün koşullarına göre yenilemekle yerine getirebilirler diyerek, sürekli bir biçimde öğrenemeyen öğretmenin iyi bir öğretici olamayacağı görüşü belirtilmiştir. Bu nedenle öğretmenler için sistemli, fonksiyonel, etkin hizmet-içi eğitim programları uygulanmasının bir zorunluluk olması gerektiğini dile getirmiştir (Küçükahmet ,1994:139).

Sanat eğitimcisi yetiştiren programlarda, planlı bir eğitim yapılmamasından kaynaklanan sorunlar ve amaç belirsizlikleri oluşmuştur (Kurtuluş,2000: 376).

Müzik, ders olarak okullara ilk kez 1870’de İstanbul Muallim Mektebinde girdi. Şarkı öğrenimiyle sınırlı dersleri bando subaylarıyla sarayın fasıl müzikçileri veriyordu. Anadolu’da müzik eğitimi çoğunlukla bilgisiz ve yetersiz kişilerin elinde başladı. Çocuk ve gençlere yönelik bir şarkı dağarı bulunmadığı için derslerde yetişkinler için yazılmış şarkı ve ilahiler söyleniliyordu (Selanik,1996: 293).

Okullarımızda öğretim esnasında derslerde yaşanan sorunlarla sınavlar esnasında da karşılaşılmaktadır.

Müzik derslerinde yaşanan sorunlar şöyle dile getirilmiştir:

Müzik Derslerine Ayrılan Sürenin Yetersizliği:

Eğitim sistemimiz içinde müzik derslerine ayrılan süre, gereksinimi karşılamaktan uzaktır. İlköğretim okullarında müzik dersi haftada sadece bir ders saatinden (40 dakikadan) ibarettir. Liselerde seçmeli olarak haftada iki saat müzik dersi okutulmaktadır. Ancak “seçmeli” oluşu nedeniyle liselerde müzik derslerinin açılması büyük ölçüde okul yönetimlerinin anlayışına ve insafına bırakılmıştır.

Öğretmen Yetersizliği:

Okullarımızda müzik öğretmenleri hem genel olarak sayıca yetersizdir hem de verimli biçimde değerlendirilmemektedir. Yapılan araştırmalar, ilköğretim okullarındaki mevcut sınıf öğretmenlerimizin gerek hizmet öncesi ve gerekse hizmet içinde aldıkları eğitim durumu yönünden halen uygulanmakta olan Müzik Dersi Öğretim Programını anlayabilme ve yaşama geçirebilme açısından yeterli olmadıklarını göstermektedir.

Çalışma Ortamının Müzik Araç Gereçlerinin Bulunmayışı:

Koro ve diğer müzik etkinliklerinin verimli, sağlıklı bir biçimde yapılabilmesi için müzik odası, konser salonu gibi çalışma ortamlarıyla piyano ve diğer çalgılara, araç gereçlere, koro dağarcığına gereksinim duyulmaktadır. 1990’lı yıllarda liselerde uygulanan kredili sistem nedeniyle sınıfa gereksinim duyulduğunda önce müzik odalarına el konulmuştur. İlköğretim okullarında da durum farklı değildir. Yukarıda belirtilen araştırma bulgularına göre, araştırma kapsamındaki ilköğretim okullarının %97’sinde müzik odası; %95’inde çalgı; %93’ünde konser-konferans salonu ve

78'inde müzik dinleme aracı yoktur. Var olan çalışma ortamlarının bir kısmı da müzik etkinlikleri için verilmemekte, başka amaçlar için kullanılmaktadır (Refik Saydam I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, 2001 : 239-244).

Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi ilgili bölümleri öğretim elemanlarının, A.G.S.L. Resim Bölümü mezunu öğrencilerinin üniversite başarı durumlarına ilişkin görüşlerini içeren bir araştırmada, anket görüşme ve kaynak taraması ile elde edilmiş sonuçlara göre;

Üniversite öğretim elemanlarının A.G.S.L. nin varlığının sanat eğitime kazandırdığı değerler konusunda , öğrencilerin orta öğretim seviyesinde ilgi duydukları alana yönelik eğitim almaları açısından bu liselerin varlığı önemlidir görüşüne G.Ü. öğretim elemanlarının %93.3'ü tamamen katılıyorum ve katılıyorum, %6.7'si ise katılmıyorum cevabını vermişlerdir. H.Ü. öğretim elemanlarının %100'ü bu görüşe tamamen katılıyorum ve katılıyorum demişlerdir. Her iki üniversitenin ilgili bölümlerinde sanat eğitiminin üniversiteden önceki öğrenimde devreye girmesi gerekliliği işaret edilmiştir (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2000:39).

Ülkemizdeki üniversite sınavları ile seçilen öğretmenlerin performansları ve eğitimimize etkileri şöyle açıklanmaktadır:

Ülkemizde üniversite seçme sınavları adayların yetenek, yaratıcılık ve sanatsal bilgilerini ölçmez. İyi bir sanat eğitimcisinin yoğun sanatsal birikim, yaratıcı düşünebilme ve sanatsal davranış yeteneğine sahip olabilmesi gereği düşünüldüğünde, sınav sistemimizin sanat eğitime yönelik kaygı taşımadığı görülür. Bununla birlikte, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, öğrencilerini düşük puanlı öğrenciler arasından seçmek zorundadır. Genelde bu öğrenciler daha önceki öğrencilik dönemlerinde üstün başarı gösterememiş, çalışma disiplininin uzak öğrencilerdir. Üniversite sınavlarından aldıkları puanlar ve bölüme girdikten sonraki genel performansları bunu kanıtlamaktadır. Bu durumda, ön kayır sistemine dayalı yetenek sınavlarında aday seçimi çok önemli almaktadır.

Bu sınavlarda kurs alarak belli bir düzeye gelebilen, ancak ilerde o düzeyi pek fazla aşamayacak öğrenciler, kurs almamış yada alamamış daha yetenekli öğrencileri geçebilmektedir. Öyleyse sınavlar adayların görsel algı, ayımsama ve değerlendirme yeteneklerini ölçebilmelidir. Ayrıca, adayların öğretmenlik mesleğine uyum sağlayacak bir kişilik yapısına uygun olup olmadığı da değerlendirilememektedir. Öğretmenlik mesleğinin günümüzde parasal olanaksızlığı ve sosyal konumu nedeniyle çekiciliğini yitirmesi kalitenin düşmesine neden olabilmektedir. Toplumun değişmesi ve gelişmesi eğitime bağlı davranış değişikliği ile oluyorsa bu değişimde en etkin rolü eğitimci oynayacaksa, eğitimcilerin toplumsal statüsü yeniden sorgulanmalı ve acilen çözüme kavuşturulmalıdır (Ünver (2002:97).

Sanat eğitimcileri ile ilgili yaklaşım şöyledir:

Üniversitelerimizdeki olanaksızlıklar , öğretim kadrosundaki yetersizlikler, alan derslerinin eksikliği istenen düzeyde öğretmenin yetişmesini zorlaştırmaktadır.

Günümüz sanat eğitimcisi;

1. Görsel sanatların herhangi bir dalında yeterli uzmanlık eğitimi görmüş,
2. Öğretmenlik meslek bilgilerine sahip,
3. Sanatçı deneyimini , sanat eğitiminin çeşitli bilgi ve becerileriyle birleştirmeyi öğrenmiş,
4. Bu iki alandaki deneyim ve bilgisini sanatın eğitimi ve öğretimi ile ilgili bütün çalışmalarda kullanabilen kişidir.

Bu nedenle günümüz sanat eğitimcisine ne Resim-İş öğretmeni, ne “Sanat eğitimci “ ama” Sanatçı öğretmen” denilmektedir (Kırısoğlu, 2002:218).

Anadolu güzel sanatlar liselerine giriş sınavları için çoğu zaman öğretmen yetersizliğinden çevre okullardan güzel sanatlar liselerinde çalışacak vasıflara sahip olmayan öğretmenler görevlendirilmekte ve başarılı öğrenci elemesi talep edilmektedir.

Öğrencilerin akademik başarılarını belirlemede sadece akademik öğrenme ile ilgili derslerin dikkate alınması gerekir. Akademik öğrenme ile ilgisi sınırlı olup özel ve fiziksel yetenekler gerektiren derslerdeki başarı öğrencilerin akademik başarı ortalamalarının hesaplanmasına katılmamalıdır. Bunlar arasında resim, el-ışi, müzik ve beden eğitimi gibi bazı beceri dersleri sayılabilir(Kepçeoğlu, 1996: 163).

4.7. Yetenek ve Başarı İlişkisi

Güzel sanatlar liselerine alınacak öğrencilerde bazı özelliklere dikkat edilmelidir.

Öğrencilerin sanat eğitiminde başarılı olup olmadığını yaratıcılık seviyelerine bakarak değerlendirebiliriz. Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenler için yayınladığı bir kitapta yaratıcılıkla ilgili aşağıda belirtilen özellikler verilmiştir:

Çocukta yaratıcılığı anlamak için resimlerinde ve çalışmalarındaki;

1. İçtenliğine,
2. Konu bulmadaki çabukluğuna,
3. Çocuktaki analiz ve sentez yeteneğine,
4. Konuyu değişik açıdan görmesine,
5. Biçimleri ele alış ve işleyişindeki değişikliğe, bütünlüğe,
6. Kopya biçimlerin olmayışına bakarız.

Yaratıcılık çocukta değerlendirilirken sadece bitmiş işe bakmak yeterli değildir. İşin devamı süresince çocuğun davranışlarını gözlemlemek gerekir (Milli Eğitim Bakanlığı, 1998:41).

Okullarda öğrencilerin yetenekleri ölçüsünde başarılı olup olmadıklarının incelenmesi psikolojik danışma ve rehberlik uygulamalarının daha gerçekçi olmasında önemli katkılar sağlar. Bunun içindir ki öğrencilerin başarılarını etkileyen etmenler üzerinde incelemeler yapılması uzmanların görevleri arasında sayılmaktadır.

Günümüzde her öğrenciden aynı başarıyı bekleyen değerlendirme anlayışı önemini kaybetmiştir. Yetenek durumlarını dikkate almadan öğrencilerin başarılarını önceden belirlenmiş bir dış ölçüte göre saptama ve bu ölçütün altına düşenleri başarısız olarak niteleme psikolojik danışma rehberlik anlayışına da uygun düşmemektedir.

Öğrencilerin akademik başarı durumları üç şekilde ortaya çıkabilir:

1. Başarısı yeteneklerine uygun olanlar.
2. Yeteneklerinin altında başarı gösterenler. Bunlar “ düşük başarılı” öğrencilerdir.
3. Yeteneklerinin üstünde başarı gösterenler. Bunlar da “ yüksek başarılı” öğrencilerdir

Psikolojik danışma ve rehberlikte yetenek-başarı karşılaştırmasının esas amacı öğrencilerin yetenekleri ölçüsünde başarılı olmayışlarında etkili olan çeşitli etmenlerin bilinmesine yardımcı olmak ve bunları dikkate alarak öğrencilere en uygun psikolojik danışma ve rehberlik yardımlarını sağlamaktır”(Kepçeoğlu, 1996:161-162).

Yaratıcılık uygulamayla somutlaşır, bir ürün haline gelebilir. Öğrencinin sezgi gücü bu aşamada devreye sokulabilir. Sistemli bir yönlendirme ile diğer atelye derslerinin (desen, grafik, heykel) de yardımıyla oluşturulan bilgilerin iletişimi doğru yaklaşımlar sağlayabilir (Erbil, 1994:131).

V. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde çözümlenen veriler problem cümlesi ve alt problemlere göre sıralanarak sunulmaktadır. Her problem için ulaşılan nitel bulgular alt problemler içinde bir arada verilmiştir. Aynı probleme ilişkin Ankara ve Kırıkkale illerindeki resim öğretmenlerinin görüşleri ayrı sunulmuştur.

1. Araştırmanın birinci alt problemi “Okullarda sınav komisyonlarında uygulanan yöntemler nelerdir? biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Okulunuzda giriş sınavları kaç gün sürmektedir, bu süreçteki uygulamanızdan bahseder misiniz?”.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri :

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan resim öğretmenleri, okullarında giriş sınavlarının bir gün sürdüğünü, yapılan müracaatların büyük bir bölümünün il dışından olduğu için, öğrenci ve velilere kolaylık sağlamak adına sınavın bir günde bitirildiğini ve müracaat sayısının çok fazla olmadığını belirtmektedirler. Sınav yönergesinin, soruların ve değerlendirme ölçeklerinin ise sınavdan önce okul idaresi ve komisyona katılan öğretmenler tarafından hazırlandığı görüşünü belirtmişlerdir. Okul idaresinde bu konuda arşiv sayılabilecek sayıda ve türde soru , yönerge ve değerlendirme ölçeğinin de bulunduğunu, sınavdan önce komisyon olarak toplanıp bu arşivden yararlanarak o yıl uygulanacak yönerge , soru ve değerlendirme ölçeklerinin hazırlandığını belirtmektedirler. Böylece komisyonda ilk defa görev alan öğretmenlerin de sınav hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

Sınav gününde öğrencileri önce uygulamalı sınava aldıklarını ve öğrencilerden, karakalem tekniğine uygun obje etüdü yapmalarını istediklerini belirtmişlerdir. Bu çalışma için öğrencilere bir saat civarında bir süre verilerek, hemen değerlendirmeye aldıklarını ve imgesel çalışma öncesinde desen bölümüne ilişkin notları bilgisayara girdiklerini belirtmektedirler. Giriş sınavlarının ikinci aşamasında öğrenci imgesel sınava alınmaktadır. Bu aşamada öğrencilere bir kavram veya mekan verilerek o mekan ya da o kavramı renkli olarak aktarmaları istendiğini belirtmektedir. İmgesel çalışmalarda hem zaman açısından hem de tekniğin kolaylığı açısından pastel tekniğini tercih ettiklerini belirtmişlerdir. İmgesel çalışmada öğrenciye iki saat süre verilerek bu süre sonunda yapılan çalışmalar mülakat aşamasından önce değerlendirilip bilgisayara kaydedildiğini belirtilmektedir. Böylece mülakat sınavına gelen öğrencinin iki notu bilgisayara kaydedilmiş olmaktadır. Resim öğretmenlerinin görüşlerine göre, sınavın mülakat bölümünde, kimin kazandığını yani kimin alındığını görmek ve öğrencilerin alana ve okula karşı olan ilgi ve isteklerini ölçmek amaçlanmaktadır. Resim öğretmenleri, sınavın son aşamasını mülakat olarak belirlemiş olup, bundan sonra öğrencinin desen , imgesel , mülakat ve ortaöğretim başarı puanlarının yüzdeleri toplanıp, öğrencilerin giriş sınavlarındaki genel başarı notu bulunmaktadır görüşünü belirtmektedirler.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri:

Ankara Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan resim öğretmenleri, sınavların üç gün, iki aşamalı yapıldığını ve birinci aşamada karakalem obje etüdü istediklerini belirtmektedirler. Bu çalışmanın baraj sınavı olarak değerlendirildiğini ve baraj sınavını geçenlerin ikinci aşamaya katılabildiklerini belirtmektedirler. Sınavın içeriğinin her yıl değiştiğini ve ilköğretim kurumlarına uygun teknik ve malzeme kullanıldığını, zaman kısıtlamasının yapıldığı görüşünü belirtmektedirler.

Kırıkkale ve Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki uygulamalar arasında farklılıklar bulunmaktadır . Bu farklı uygulamalardan en önemli üç tanesini şöyle sıralayabiliriz . Ankara Anadolu Güzel Sanatlar lisesinde

yönetmelikte baraj uygulaması olmamasına karşın desen sınavı baraj olarak kabul ediliyor . Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde ise ortaöğretim başarı puanının değerlendirmeye katılması ve sınavların bir günde bitirilmeye çalışılmasıdır. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müracaatlardaki yoğunluktan dolayı baraj sınavı yaparak başarılı öğrencileri birinci aşamada seçip ikinci aşama için işlerini kolaylaştırıyor . Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde ise müracaattaki azlıktan dolayı sınava giren öğrencilerin hepsini almak zorunda kalıyor zira gerçekçi bir baraj uygulaması yapıldığında bölümün hatta okulun kapanması söz konusu olabilir .

2. Araştırmanın ikinci alt problemi “Sınavlarda uygulanan yöntemlerin okullar arasında ortaklık gösterdiği ve ayrıldıkları konular nelerdir? biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Sınav komisyonlarının yerel oluşturulmasının sizce artıları ve sakıncaları neler olabilir ?”.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri :

Kırıkkale ilinde görev yapan resim öğretmenleri sınav komisyonlarının yerel oluşturulması ile sınavlarda her okulun kendine özgü sorunları kolayca aşabildiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Müracaatların azlığı neticesinde normalde kapatılabilecek olan okulların komisyon üyelerinin katkıları ve inisiyatif kullanmaları sonucunda varlığını sürdürmekte olduğu görüşündedirler.Yani Kırıkkale’de dereceye girerek sınav kazanan bir öğrenci Ankara’da belki de yedek listeye bile giremeyeceği görüşünü belirtmişlerdir. Resim öğretmenlerinin sınav komisyonlarının yerel oluşturulması yönündeki görüşleri ise komisyon üyelerinin yerel baskılara maruz kalabileceği yönündedir. Bu düşünce neticesinde velilerin çocuklarının şanslarını başka illerde değil de kendi oturdukları ilden yana kullanabileceğini belirtmektedirler.

Ayrıca sınav günleri çakıştırıldığı için öğrenciye iki şans sunulmakta , bu iki kategoriden ilki İstanbul , Ankara ve İzmir yani metropollerdeki liseler

diğerleri ise taşradaki güzel sanatlar liseleri olmaktadır. Anlaşılaçağı üzere öğrenciye önce metropol seçeneğı sunulup, buralarda başarılı olamayan öğrenciye bu sefer taşrada bir okul şansı sunuluyor. Resim öğretmenleri bu uygulamanın okullar arasındaki eşitliğı bozmakta olduğunu düşünmektedirler. Metropollerin lehine bir artı değer yaratmakta olduğunu yani bu okulların almadıkları öğrenciler ile taşra okullarının bu okullarla mücadele etmek zorunda bırakıldığı görüşündedirler. Yine bu uygulamanın taşradaki okulların kapasitelerinin altında hizmet vermelerine neden olduğunu belirtmektedirler . Şansını metropolde deneyip ve başarısız olan öğrencinin taşra okullarından sadece birini tercih etme şansının olduğu düşünülmektedir. Doğal olarak öğrenci ailesinin yanında olmak için ya aynı ili ya da komşu bir ili tercih etmektedir şeklinde görüş belirtilmiştir. Ayrıca resim öğretmenleri, büyük yatırımlarla açılan , yüksek maliyetli araç gereçle donatılan ve üst düzey öğretmen kadrolarından oluşturulan bu okulların öğrenci azlığı ya da niteliksizliğı gibi sorunlarla karşılaşmamaları gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencinin gelmesinin tesadüfi yöntemlere bırakıldığı durumlarda bazı bölgelerde talep cevaplanamazken bazı bölgelerde arz açığı oluştuğunu ,kaynak israfı olduğunu belirtmişlerdir.

Bazı okullarda sınav komisyonu oluşturabilecek yeterlilikte ve sayıda kadrolu öğretmen bulunmadığını, bu durumda da sınav komisyonlarının diğer okullardan görevlendirilecek öğretmenler tarafından oluşturulduğunu belirtmektedirler.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri:

Taşra bölgelerde güzel sanatlar öğrencisi bulmanın daha zor olduğunu belirten resim öğretmenleri yerel komisyonun bölgenin yeterlilik ve sıkıntılarını daha kolay anlayacağı için daha uygun olduğu görüşündedirler. Komisyon oluşturmada sıkıntı çekilmediğini ve değerlendirmelerde sorun yaşanmadığını belirtirlerken değerlendirme kriterlerinin zümre tarafından belirlenmekte olduğu için bir problemle karşılaşmadığını belirtmektedirler.

Sınavlarda uygulanan yöntemler arasında oluşan farklılıkların temeli yerel sorunlardan kaynaklanmaktadır . Müracaatlardaki aşırı yoğunluk ya da aşırı ilgisizlik sınav komisyonlarını çözüm arayışlarına itmiştir . Sınav takvimi ile Büyükşehirler ile taşradaki okullar arasında uygulanan ayrımın taşradaki okulların öğrenci seçme alternatiflerini negatif yönde etkilediği ve bu uygulamanın bu okullarda çalışan öğretmenleri rahatsız ettiği gözlenmiştir .

3. Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okullarda sınav komisyonlarınca uygulamada karşılaşılan sorunlar nelerdir ? biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Sınav komisyonlarının yetki ve sorumluluklarının genişliği veya darlığı hakkındaki görüşleriniz nelerdir?”.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri :

Resim öğretmenleri Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliğinin ilgili maddesinde belirtilen ‘Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaç ile yapılır.’ İfadesinden de anlaşılacağı gibi komisyon üyeleri sınavı nasıl yapacaklarını, sınavda ne soracaklarını ve değerlendirmede alınacak kriterleri belirlemede tamamen serbesttir görüşündedirler. Yani komisyon sınavı sadece sözlü olarak da yapabilir ve uygulama ağırlıklı bir bölüme sadece sözlü ile öğrenci alabilir şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu durumda yönetmeliğe göre herhangi bir sorun teşkil etmemektedir. Ancak, uygulamalı bir programla işlemesi gereken bir sistemde, sadece sözlü sınavla öğrenci almanın ne kadar başarı sağlayacağı resim öğretmenleri tarafından ve tartışmaya açık görülmektedir.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri.

Resim öğretmenleri sınavlarda tek yetkili ve sorumlunun sınav komisyonu olduğunu, sınavın sağlıklı yapılabilmesi için gereken tüm yetkiler verildiğini belirtmektedirler.

Sınav komisyonları tecrübe kazandıkça karşılaştıkları durumları sorun olarak görmekten uzaklaşmaktalar .Yeni açılan okullarda deneyimli öğretmenler hatta bazen kadrolu öğretmenlerin olmadığı düşünülecek olursa karşılaşılan güçlüklerin düzeyi daha net anlaşılır . Bu nedenle yeni açılan okullarda görevlendirme ile de olsa bu okullarda tecrübe sahibi bir öğretmenin bölüm şefi olarak en az bir yıl çalıştırılması yararlı olabilir .

4. Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmenlerin nitelikli öğrenci seçme ihtimallerinin yüksek olacağı yarışmacı bir ortam sağlanabiliyor mu?”, biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Okulunuzun giriş sınavlarına çevrenin ilgi ve müracaatları ne düzeyde oluyor ?, “Okulunuzun giriş sınavlarına müracaat edenlerin hazır bulunuşluk düzeylerini nasıl buluyorsunuz ?”

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri :

Resim öğretmenleri, okullarının bulunduğu çevrenin sanatın ve sanat eğitiminin gerekliliği konusunda yetkin bir görüşe sahip olmadığından, müracaatlarda kontenjan sayısını tamamlayabilmekte sorun yaşadıklarını, ayrıca müracaat eden öğrencilerin çok az bir kısmının bilinçli ve tercihli olarak geldiğini belirtmektedirler.

Okullarına yapılan müracaatlarda öğrenciler arasında genellikle uçurumlar olduğunu ve ilk grupta çoğunlukla Ankara’den gelen, özel ders almış ya da ailesi çok ilgili , idealist öğrenciler bulunduğunu belirtmişlerdir. İkinci grupta ise herhangi bir özel eğitim almamış fakat resme eğilimi ve ilgisi olan öğrenciler olduğu belirtilirken üçüncü ve son grubun ise okulun yatılı olmasından dolayı tercih eden velilerin çocukları ile tesadüfen gelen

velilerin çocuklarından oluştuğu belirtilmektedir. Ayrıca resim öğretmenleri son grupta herhangi bir hazır bulunuşluktan söz edilmediğini çünkü bir gün öncesine kadar Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri hakkında en ufak bir bilgisi olmayan öğrencilerin oluşturduğu grupta başarının tamamen tesadüflere kaldığı görüşünde birleşmişlerdir.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri:

Okullarına müracaatların fazla olduğunu belirten resim öğretmenleri okullarının çevrede tanıtımının yeterli düzeyde olduğu görüşündedirler .

Çocuklarını şanslarını bir denesin diye getiren veliler olabildiği gibi okulları için hazırlanmış, kurs almış üst düzey öğrencilerin de müracaat ettiklerini belirtmektedirler . Her iki görüşte olan velilerin de bulunduğunu , fakat ikinci görüşte olan velilerin ağırlıklı olduğunu belirtmektedirler

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin müracaatları incelendiğinde ortaya çıkan sonucu şöyle özetleyebiliriz . Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar lisesinde müracaatlar yetersiz kalmakta iken Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde aşırı yoğunluk oluşmaktadır . Sonuç olarak bu okullar açılmadan önce sosyal çevrenin kültürel düzeyi sosyolojik yapısı iyi incelenmeli ve halkın talepleri dikkate alınarak hareket edilmeli . Ayrıca bu okulların tanıtım çalışmalarının ve ilköğretimlerdeki yönlendirme faaliyetlerinin eksiksiz yapılması da müracaat sayılarını olumlu etkileyecektir .

5. Araştırmanın beşinci alt problemi “Sınavlarda okullar arasında değerlendirme kriterleri ve ölçeği açısından ortak bir çalışma yapılıyor mu ? ”, biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Sınav sorularını , değerlendirme kriterlerini ve ölçeğini hazırlarken komisyon üyeleri ne tür güçlüklerle karşılaşabiliyor ?”.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri :

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenleri aralarında fikir ayrılıkları olabildiğini belirtmektedirler. Farklı görüşlerden dolayı sorunlar yaşandığını ama neticede ortak paydalarda uzlaşma sağlandığını belirtmişlerdir. Kriterlerin genellikle kabul edilmiş kriterler olduğu belirtilmiştir. Fikir ayrılıkları ile kişisel beğenilerin farklılıklarından kaynaklanan durumlarda karşılaşıldığı belirtilmektedir.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri:

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri kriterlerin zümre öğretmenlerince belirlendiği ve buna uyulduğu yönündedir. Verilen konuya göre değerlendirme kriterleri belirlendiğini ve ilköğretim programı doğrultusunda sınav yapıldığını, sınav yönergesinin ise hazırlanırken diğer okullarla ortak çalışma yapıldığını belirtmektedirler.

Bu konuda da yönetmelikte bağlayıcı bir ifade bulunmadığı için okullar bağımsız olarak yönergelerini , değerlendirme kriterlerini ve ölçeklerini hazırlamışlardır . Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi sınav yönergesini hazırlarken diğer okullarla iletişim içerisinde olduğunu belirtirken Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde bu tür bir iletişimden söz edilmemektedir . Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde uygulama işleri için zümre öğretmenleri tarafından hazırlanan standart bir değerlendirme ölçeğinin kullanılması da sınav komisyonunun işini kolaylaştıran bir uygulama olarak dikkat çekmiştir .

VI. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak varılan sonuçlarla, bu sonuçlardan yola çıkılarak, problemin çözümüne ilişkin üretilebilen öneriler bulunmaktadır.

6.1. Genel sonuçlar ve Değerlendirmeler

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan resim öğretmenlerinin görüşlerine başvurularak, bu okullarda giriş sınavlarında uygulanan yöntemlerin neler olduğunun ortaya çıkarılması amaçlanarak yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgularla aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Burada, alt problemlere ilişkin sonuçlar ve bu sonuçların değerlendirmeleri verilmiştir.

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan resim öğretmenleri, okullarında giriş sınavlarının bir gün sürdüğünü, yapılan müracaatların büyük bir bölümünün il dışından olduğu için, öğrenci ve velilere kolaylık sağlamak adına sınavın bir günde bitirildiğini ve müracaat sayısının çok fazla olmadığını belirtmektedirler. Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan resim öğretmenleri ise sınavların üç gün, iki aşamalı yapıldığını ve birinci aşamada karakalem obje etüdü istediklerini belirtmektedirler. Bu duruma göre büyük illere talep daha çok olmakta ve Ankara’da baraj sınavı uygulanmaktadır. Kırıkkale Güzel

Sanatlar Lisesinde sınav yönergesinin, soruların ve değerlendirme ölçeklerinin sınavdan önce okul idaresi ve komisyona katılan öğretmenler tarafından hazırlandığı görüşünün belirtilmesi okulun kendi inisiyatifinde komisyon kurularak soruların ve değerlendirme ölçeğinin hazırlandığını göstermektedir. Sınav içeriği, Ankara Güzel Sanatlar Lisesinde ise her yıl değiştirilmektedir. Bu tutum öğrencileri ezberci olmaktan uzaklaştırabilir. Ankara Güzel Sanatlar Lisesinde kullanılan teknik ve malzemenin ilköğretim okullarındaki uygulamaya eş değerde olması ve sürenin sınırlanması seçilecek öğrenciler için doğru bir eleme uygulaması yapıldığını gösterir niteliktedir. Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesinde ise tüm uygulama bir günde bitirilerek sınava hız kazandırılmıştır. Bu durum iller arasındaki sınav uygulama şartlarının ve tekniklerinin farklı olduğunu göstermektedir.

Sınav komisyonlarının yerel oluşturulmasının olumlu ve olumsuz yönleri incelendiğinde Kırıkkale ilindeki güzel sanatlar lisesinde müracaatların azlığı nedeniyle kapatılabilecek seviyede olan okulların komisyon üyelerinin katkıları ile eğitim öğretime devam etmekte olduğu görülmektedir. Eğer ki komisyonlar yerel oluşturulmasa taşrada bu okulların varlığının tehlikeye girebileceği düşünülebilir. Yerel baskıların olacağını düşünen resim öğretmenleri velilerin bu durumu şans olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Böyle bir ortamda doğru bir eleme yapılıp yapılmayacağı tartışılabilir.

Müracaatlarda öncelikle Ankara, İstanbul ve İzmir gibi illerin tercih edildiği resim öğretmenlerinin görüşleri arasındadır. Bu illerde başarısız olan öğrenciler şanslarını diğer okullarda denemektedir. Bu durum diğer illere öğrencilerin mecburiyet karşısında müracaat ettiklerini göstermektedir. Bu illerde niteliğin düştüğü ve yatırımların doğru kullanılmadığı düşünülebilir.

Bazı okullarda sınav komisyonu oluşturabilecek yeterlilikte ve sayıda kadrolu öğretmen bulunmadığını belirten resim öğretmenlerinin görüşleri yeterli sayıda atamanın yapılmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin , sınav komisyonlarının yetki ve sorumluluklarının genişliği veya darlığı ile ilgili görüşleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliğinin ilgili maddesinde belirtilen “Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaçı ile yapılır” ifadesinde sözlü sınav ile öğrenci alınmasının tartışmaya neden olacağı yönündedir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliğinin ilgili maddelerinde,

a. Sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir.

b. Değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir.

Bu iki maddeden anlaşılaçağı üzere, sınav 100 tam puan üzerinden yapılacak en yüksek başarı puanından başlanmak üzere 24 tane asıl 24 tane yedek öğrenci listesi belirlenecektir. Bu duruma göre, müracaat sayısının yetersiz olduğı küçük illerdeki okullarda sorun çıkabilir. Yönetmelik alınacak öğrenci sayısıyla ilgili üst sınırı ve başarı derecesiyle ilgili bir üst sınırı (100 tam puan) belirlemiş olmasına rağmen, başarı derecesi ile ilgili bir alt sınır belirlemediştir. Bu durumda, 24 öğrencinin müracaat ettiğı bir okulda 24 öğrencinin tamamı asıl listeden kazanabilir. Böyle bir sistemde, 24 öğrencinin katılımıyla yapılan bir sınavda 100 puan üzerinden 10 puan alan yirmi dördüncü öğrenci de sınavda başarılı kabul edilerek okula kayıt yaptırmaya hak kazanır. Buradan da anlaşılaçağı gibi sınavın başarı değerlendirmesinde komisyonun bir alt sınır belirleme yetkisi olmalıdır. Mevcut sistemde, müracaatın kontenjandan az olduğı okullarda yapılan sınavlarda, komisyonun herhangi bir seçiciliğinden söz edilemez.

Ankara ilindeki resim öğretmenlerinin görüşleri ise, sınavlarda tek yetkilinin sınav komisyonu olduğunu belirtmektedir. Bu durum küçük illerdeki güzel sanatlar liselerinde komisyonların yetki ve sorumluluklarla ilgili daha fazla sorun yaşadığı yönündedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmenlerin nitelikli öğrenci seçme ihtimallerinin yüksek olacağı yarışmacı bir ortam sağlanabiliyor mu?”, biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin görüşme formunda yer alan soru cümlesi ise şöyledir: “Okulunuzun giriş sınavlarına çevrenin ilgi ve müracaatları ne düzeyde oluyor?”, “Okulunuzun giriş sınavlarına müracaat edenlerin hazır bulunuşluk düzeylerini nasıl buluyorsunuz?”.

Kırıkkale ilindeki resim öğretmenlerinin görüşlerine göre, müracaatlarda kontenjan sayısını tamamlayabilmekte sorun yaşadıklarını, müracaat eden öğrencilerin çok az bir kısmının bilinçli ve tercihli olarak geldiği belirtilmektedir.

Görüşlerin incelenmesinden anlaşılabileceği gibi Kırıkkale’de sınavlara hazır olarak gelen idealist öğrenciler olabildiği gibi, herhangi bir özel eğitim almamış fakat resme eğilimi, ilgisi olan öğrencilerin de olduğu görülmektedir. Diğer müracaatlar arasında ise, okulun yatılı olmasından dolayı tercih eden velilerin çocukları ile tesadüfen gelen velilerin çocuklarından oluştuğu belirlenmiştir. Bu durumda Kırıkkale ilinde sağlıklı eleme yapılamadığı söylenebilir.

Ankara ilindeki resim öğretmenleri ise okullarına müracaatların fazla olduğunu belirtirken okullarının çevrede tanıtımının yeterli düzeyde olduğunu, kurs olarak gelen ve bilinçli tercihler yapan öğrencilerin bulunduğunu belirtmektedirler.

Sınavlarda okullar arasında değerlendirme kriterleri ve ölçeği açısından ortak çalışmalarla ilgili Kırıkkale ilindeki resim öğretmenleri arasında fikir ayrılıkları görülmektedir. Kriterlerin genellikle kabul edilmiş kriterler olduğu belirtilmiştir. Ankara ilindeki resim öğretmenleri ise, zümre öğretmenleri tarafından oluşturulan komisyonun değerlendirme kriterlerini hazırladığını ve diğer güzel sanatlar liseleri

ile işbirliği yapıldığını belirtmişlerdir. Okulların birbiriyle koordine sağlamasının başarılı öğrenci alımına katkı sağlayacağı düşünülebilir.

6.2.Öneriler

Burada araştırmanın bulgularına ve araştırmacının gözlemlerine dayanarak uygulayıcılara ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine giriş sınavları için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan sınav takvimi her il için ayrı hazırlanmamalı, ortak bir sınav tarihi belirlenmelidir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliğinin ilgili maddesinde belirtilen “Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaç ile yapılır” ifadesindeki “sözlü sınav” uygulaması ile öğrenci alınmamalıdır.

Her ilde sınav komisyonları tarafından hazırlanan, sınav içeriği farklı olmamalıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarındaki soruların zorluk derecesi aynı olmalıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin donanımı ve bina kapasiteleri tam kullanılmalıdır.

Merkezi sistem (Bölgelerde belirlenecek il merkezlerinde) sınav uygulanarak başarılı öğrenci sayısının dengeli dağılımı ve sınavlarda standartlaşma sağlanmalıdır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında uygulanan sınav yöntem ve tekniklerinin belirlenmesi sonucu ortaya çıkan sonuç daha sonraki araştırmalara referans olmalıdır.

Türkiye'deki güzel sanatlar liselerine denk olup, Avrupa'da bulunan okulların öğrenci alırken uyguladıkları teknikler araştırılmalıdır.

Güzel sanatlar eğitimi veren üniversitelerle, güzel sanatlar liselerinin giriş sınavlarında uygulanan yöntemler araştırılmalıdır.

Güzel sanatlar liselerine giriş sınavlarında başarısız olan öğrencilerin sınav yöntemleri ile ilgili görüşleri alınarak araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

ARTUT, Kazım. (2001). **Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**. Ankara:Anı Yayıncılık.

BAYKUL, Yaşar.(2000). Öğretmen yetiştirmede eğitim bilimlerinin yeri ve öğretmen yetiştirmeye ilişkin son gelişmelerin bu bağlamda değerlendirilmesi. **Öğretmen Yetiştirmede Eğitim Bilimlerinin Yeri**.Ankara.: AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. 67-135.

BOYDAŞ, Nihat.(1990). “ Resim-İş Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir”, **Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunlar**. Ankara: Şafak Matbaacılık.

BUYURGAN, Serap. (2000). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Resim Bölümü Mezunlarının Yüksek Öğrenimdeki Başarı Durumları İle İlgili Bir Değerlendirme. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, (19), 32-42.

ERBİL, Mehmet.(1994). **Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Atölye Dersi Deneysel Uygulamaları**. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

ERİNÇ, Sıtkı M.(2004). **Sanat Psikolojisine Giriş**. Ankara: Ütopya Yayınevi.

ERİNÇ , Sıtkı M. (1998). **Sanat Psikolojisi’ne Giriş**. Ankara: Ayraç Yayınevi.

ERTÜRK, Selahattin. (1975). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

GEDİK, Kenan. (2000). **Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyinin Değerlendirilmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

GÖKAYDIN, Nevide. (1998). **Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

İLERİ, Yeliz. (2002). **Resim-İş Derslerinde Ölçme ve Değerlendirme**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

İPŞİROĞLU, Nazan ve M. İPŞİROĞLU.(1993).**Sanatta Devrim**. İstanbul: Remzi Kitapevi.

KABAY, Çiğdem. (2003). **Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunlarının Diğer Lise Mezunlarına Göre, Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Anasanat Dalı Programlarına Girişteki Başarı Durumları**. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin. (2002). **Sanatta Eğitim**. İstanbul: Pegem Yayıncılık.

KURTULUŞ, Yıldız. (2000). **Türkiye’de Sanat Eğitimi Tarihi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Doktora Tezi).

KÜÇÜKAHMET, Leyla.(1995). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.

MEB. (1998). **İlköğretim Genel Müdürlüğü , Resim-İş Öğretmen Kılavuzu**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB (1998). **Resim-İş Öğretmen Kılavuzu İlköğretim 1-5. Sınıf**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Milli Eğitim Bakanlığı .(1999). “Tebliğler Dergisi” içinde **Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amacı**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MÜLAYİM, Selçuk. (1994). **Sanata Giriş**. Fatih: Bilim Teknik Yayınevi.

ÖNCÜ, Hüseyin. (1995). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Ankara: Dizgi Baskı.

ÖZSOY, Vedat.(2003). **Görsel Sanatlar Eğitimi**. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

.....(2004). Resim-İş Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar. **Sanat Eğitimi Sempozyumu**. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık. 169.

.....(2001). **Refik Saydam I. Uluslararası Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu**. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları. 235-237.

SAN, İnci. (2003). **Sanat Eğitimi Kuramları**. Ankara: Ütopya Yayınevi.

TAŞPINAR, Mehmet.(1994). **Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümünden Beklentiler ve Gelişmeler**. İzmir. Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

TELLİ, Hidayet.(1990). “Türkiye’de Resim-İş Öğretimine Genel Bir Bakış” içinde **Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları**. Ankara TED Bilim Dizisi no: 8.

TURGUT, M. Fuat.(1993). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları**. Ankara: Saydam Matbaacılık.

TÜRKDOĞAN, Galip. (1981). **Sanat Eğitimi Yöntemleri**. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

TÜRKİYE’DE SANAT.(2003). **Bir Kavram Olarak Sanat**.61

ÜNVER, Erdem. (2002). **Sanat Eğitimi**. İstanbul: Star Ofset.

VARIŞ, Fatma. (1994). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Atlas Kitabevi.

EKLER

EK-1

GÖRÜŞME FORMU

Bu form Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sanat eğitimi Dalı Resim – İş Eğitimi bölümünde hazırlanan “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında kullanılan yöntem ve uygulamalar hakkında resim öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tez çalışmasının gereği olarak hazırlanmıştır .

Bu görüşme Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin giriş sınavlarında kullanılan yöntem ve uygulamaların tespiti için 2004-2005 öğretim yılında bu okullarda görev yapan resim öğretmenleri ile yüz yüze yürütülen bir çalışmadır . Elde edilecek veriler neticesinde, alan öğretmenlerinin giriş sınavlarında yaşadıkları güçlükler tespit edilip, yüksek lisans tezinde kullanılacaktır. Görüşmenin amacına hizmet etme düzeyi sizlerin vereceği cevapların samimiyeti ve tarafsızlığı ölçüsünde olacaktır . Bunun için göstereceğiniz özene şimdiden teşekkür ederim .

Erdal CERİT

Resim\Grafik Öğretmeni

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Okulunuzda giriş sınavları kaç gün sürmektedir, bu süreçteki uygulamalarınızdan bahseder misiniz ?

2. Sınav komisyonlarının yerel oluşturulmasının sizce artıları ve sakıncaları neler olabilir?

3. Sınav sorularını, değerlendirme kriterlerini ve ölçeğini hazırlarken komisyon üyeleri ne tür güçlüklerle karşılaşabiliyor?

4. Sınav komisyonlarının yetki ve sorumluluklarının genişliği veya darlığı hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

5. Okulunuzun giriş sınavlarına çevrenin ilgi ve müracaatları ne düzeyde oluyor?

6. Okulunuzun giriş sınavlarına müracaat edenlerin hazır bulunuşluk düzeylerini nasıl buluyorsunuz?

EK-2

**KIRIKKALE ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ RESİM
BÖLÜMÜ GENEL YETENEK SINAVI YÖNERGESİ**

Kırıkkale Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü 2003 – 2004 genel yetenek sınavı üç aşamada yapılmıştır .

1.aşama 60 dakika olarak belirlenmiştir.

Desen Sınavı

Sınavın ilk aşamasında adaylardan karakalem obje çalışması yapmaları istenmiştir.

2. aşama 90 dakika olarak belirlenmiştir.

İmgesel renkli resim çalışması istenmiştir.

Adaylardan sınava gelirken aşağıdaki malzemeleri getirmeleri istenmiştir.

1. Resim kalem
2. Kalemtırış
3. Yumuşak silgi
4. 1 adet resim kağıdı
5. Resim altlığı
6. Pastel boya .

3. aşama

Mülakat

Sonuçların ilan edilmesi

Adayların ağırlıklı puan hesaplamaları 1. aşama notunun % 50'si 2. aşama notunun % 30'u 3. aşama notunun % 10'u ve ilköğretim mezuniyet ortalamasının iki katı eklenerek yapılmıştır. Hesaplamalar sonucunda, en yüksek puanı alan adaydan başlamak üzere yapılan sıralama sonucunda 24 asil ve 24 yedek öğrenci listelenerek okul giriş panosunda ilan edilmiştir.

EK-3

ANKARA ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ
RESİM BÖLÜMÜ GENEL YETENEK SINAVI YÖNERGESİ

Giriş Koşullarını sağlayan öğrencilerin Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine alımları ile ilgili iş ve işlemler aşağıda belirtilen takvim doğrultusunda yapılacaktır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine başvuracak öğrenciler; ders kesiminden itibaren 5 iş günü içinde öğrenim gördükleri okul müdürlüklerinden alacakları form dilekçe [Ek-2; Ek-3; Ek-4] ile yine kendi okul müdürlüklerine başvuracaklardır.

Ankara, İstanbul ve İzmir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüklerince her yıl Ağustos ayının ilk haftasında, diğer Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüklerince Ağustos ayının üçüncü haftasında yetenek sınavları yapılacaktır.

Sınav sonuçları; Tüm Güzel Sanatlar Liselerinde aynı hafta içinde Müzik ve Resim bölümleri için ayrı ayrı olmak üzere kontenjan kadar asil ve yedek listeler şeklinde belirlenerek ilan edilecektir.

Sınavı asil olarak kazanan öğrencilerin kayıtları tüm okullarda Ağustos ayının son haftasında yapılacaktır. Daha detaylı ve kesin bilgi için Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müdürlüklerine başvurulabilir.

Ankara AGSL Müzik ve Resim Bölümleri giriş yetenek sınavları 3 gün sürmektedir. Birinci gün yapılan sınavlar elemeye, ikinci ve üçüncü gün yapılan sınavlar ise seçmeye yöneliktir. Birinci günde başvuran tüm adaylar eleme sınavından geçirilir ve kontenjanın 3 katı kadar aday (72 müzik-72 resim) seçme sınavına alınır. Sınavlar sonunda en yüksek puanı alan 24 müzik ve 24 resim öğrencisi kayıt yaptırmaya hak kazanır.

Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Yetenek Sınavı:
Piyano ile yapılır ve adaylar;

- a. "Müziksel İşitme-Yineleme",
- b. "Müziksel Söyleme ve Çalma" sınavlarından geçirilir (bir çalgı çalmak zorunlu değildir).

Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Resim Bölümü Yetenek Sınavı:Adaylar;

- a. "Görsel Desen"
- b. "İmgesel Desen" sınavlarından geçirilir.

Adaylar sınava girerken yanlarında: 2B resim kalem, kalem açacağı, yumuşak silgi, kağıt kısıyacı ve 35 x 50 ebadında mukavva altlık bulundururlar.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde mesleki müzik ve resim eğitimi verilmektedir. Bu okullara ilköğretim okulu ikinci kademe (8.sınıf) kısmında öğrenim gören öğrencilerden:

- a. İlköğretim okulunu o yıl bitirenlerden
- b. Diploma notu en az 3.00, gireceği alanla ilgili dersin dördüncü, besinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00 olan öğrenciler başvurabilirler.

Bu şartları taşıyanlar arasında yapılan müzik ve resim özel yetenek yarışma sınavında, ilk 24 sıraya girebilen öğrenciler bu okullarda (isterlerse) yatılı olarak okumaya hak kazanabilirler.

Hazırlık sınıfı dahil 4 yıllık eğitim yapılan bu okullara her sene 48 öğrenci (24 resim-24 müzik) alınmaktadır

EK-4

EK-4

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Millî Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.06.00.17-020/
KONU : Anadolu Güzel Sanatlar
Liselerine Öğrenci Alımı

719/4934

11/05/2004

ETİMESUT
KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

İLGİ: MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğünün 03/05/2004 tarih ve 3970 sayılı yazısı.
(2004/38 Genelge)

2004-2005 öğretim yılında Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine öğrenci alımları ile ilgili iş ve işlemlere ait ilgi genelge ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgi genelgenin ilçenizdeki ilgili öğretim kurumu müdürlüklerine duyurulması ve herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda gereğini önemle rica ederim.

Erol ORTAKAYA
Vali a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:
Ek:1 ilgi genelge (5 sayfa)

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
11/5/2004
Kaymakam

07.05.2004
N2

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

SAYI : B.08.0.0GM.0.09.01.01.379
KONU : Anadolu Güzel Sanatlar
Liselerine Öğrenci Alımı

03.05.04* 03270

GENELGE
2004/35

İLGİ: 20 Ağustos 1999 gün ve 23/92 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Millî Eğitim Bakanlığı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği"

2004-2005 öğretim yılında Anadolu güzel sanatlar liselerine öğrenci alımları ile ilgili iş ve işlemler; ilgi yönetmelik, Ek-1'deki açıklamalar ve aşağıda belirtilen takvim doğrultusunda yürütülecektir.

1. Öğrenciler Anadolu güzel sanatlar liselerine ders yılı sonundan itibaren **30 Temmuz 2004** tarihi mesai bitimine kadar doğrudan veya posta ile müracaat edeceklerdir. Ancak, postadaki gecikmeler nedeniyle zamanında ulaşmayan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

2. Öğrencilerin yetenek sınavları; Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve İzmir Işıl Saygın Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüğünce **09-11 Ağustos 2004**, diğer Anadolu güzel sanatlar lisesi müdürlüklerince **16-18 Ağustos 2004** tarihlerinde ilgi yönetmeliğin 9 uncu maddesi çerçevesinde yapılacaktır.

3. Sınav sonuçları; Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve İzmir Işıl Saygın Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde **13 Ağustos 2004**, diğer Anadolu güzel sanatlar liselerinde **20 Ağustos 2004** tarihinde Resim ve Müzik alanları için ayrı ayrı olmak üzere kontenjan kadar asıl ve yedek listeler belirlenerek, **23 Ağustos 2004** tarihi mesai saati sonuna kadar okulda görülebilecek şekilde ilân edilecektir.

4. Öğrencilerin kesin kayıtları, tüm okullar için **24-26 Ağustos 2004** tarihleri arasında yapılacaktır.

5. Açık kontenjan bulunması durumunda; belirlenen taban puandan aşağı olmamak üzere yedek listeden puan sırasına göre açık kontenjan kadar kesin kayıt yaptırmaya hak kazananlar tespit edilerek, **26 Ağustos 2004** tarihi mesai saati sonunda okul müdürlüklerince ilân edilecek ve durum öğrenci velilerine en seri şekilde duyurulacaktır.

6. Yedek listeden kesin kayıt hakkı kazanan öğrencilerin kayıtları, **01-03 Eylül 2004** tarihleri arasında yapılacaktır.

7. Belirlenen tarihler dışında öğrenci kayıt-kabulleri yapılmayacak ve açık kontenjan bulunması hâlinde yeni öğrenci alınma gidilmeyecektir.

8. Bu tarihten sonra açık kontenjanı bulunan okullar ile hiç yedek listesi bulunmayan okullar **06 Eylül 2004** tarihi mesai saati sonuna kadar Bakanlığa faksla (Faks no: 0312 418 07 39) bilgi vereceklerdir.

Konunun ilinizdeki ilgili öğretim kurumu müdürlüklerine duyurulması ve herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda,

Gereğini rica ederim.

EKLER :
EK-1 Açıklamalar
EK-2 Form dilekçe
EK-3 Not Durum çizelgesi
EK-4 Sınav giriş belgesi
EK-5 Okul kontenjan listesi

DAĞITIM :
Gereği :
B Planı

ANKARA VALİLİĞİ	
EVRAK DÜROSO	
Tarihi:	05 MAYIS 2004
Sayı:	10963
İl Millî Eğitim Md ne	

Prof. Dr. Necat BİRİNCİ
Bakan a.
Müsteşar

Bilgi :
A Planı (Ek konulmadı)

BAKANLIKLAR 06648
ANKARA

TEL: 425 21 68-417 90 69
Faks: 418 07 39

E.Posta : ogm@meb.gov.tr
İnt.Adresi: www.meb.gov.tr/ogm

1304
25.2004

EK-1

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNE
BAŞVURU İLE İLGİLİ YAPILACAK İŞLER**

A-BAŞVURU ŞARTLARI VE ŞEKLİ

Anadolu güzel sanatlar lisesi yetenek sınavına müracaat edecek öğrencilerin şu şartları taşımaları gerekir.

1. İlköğretim okulunu o yıl bitirenlerden;

a) Diploma notu en az 3.00,

b) Girecekleri alanla ilgili dersin, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci ve 8'inci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00,

olan öğrenciler sınava girmek üzere tercih ettikleri okula (Ek-2) form dilekçe ile başvurabilirler.

2. Öğrenimlerinin bir kısmını yurt dışında yaparak sınavlara başvurunun yapıldığı ders yılı başında 8 inci sınıfa kaydolan öğrencilerden, diploma notu 3.00 ve gireceği alanla ilgili dersin yalnız 8'inci sınıfa ait yıl sonu notunun en az 4.00 olması şartı aranır.

3. Öğrenimlerini yurt dışında tamamlayarak denkliğini yaptıran öğrenciler, denklik belgesiyle birlikte girecekleri alanla ilgili dersin yıl sonu notlarının aritmetik ortalamasının en az 4.00 olduğunu,

4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki okullardan mezun olan öğrenciler; diploma notunun en az 3.00, girecekleri alanla ilgili dersin 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci ve 8'inci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalamasının en az 4.00 olduğunu,

belgelendirerek, yetenek sınavına girmek için tercih ettikleri Anadolu güzel sanatlar lisesi müdürlüğüne başvurabilirler.

Öğrenciler, ders kesiminden itibaren ilköğretim okulu müdürlüklerinden alacakları not durum çizelgesi ile Ek-5'teki Tablo-1 ve 2'deki okullardan en çok birer okulu tercih ederek EK-2'deki form dilekçe ile ayrı ayrı başvuruda bulunabilirler. Aynı tablodan iki okulu veya farklı alanları tercih edemezler.

B-İLKÖĞRETİM OKULU MÜDÜRLÜKLERİNCE YAPILACAK İŞLER

1) Başvuru şekli ve sınavlarla ilgili hususları öğrencilere duyurur.

2) Başvuruda bulunan öğrencilerin girmek istediği alanla ilgili 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci ve 8'inci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalamalarını tespit eder.

3) Başvuru şartlarını taşıyanlardan isteyenlere (Ek-3) "Not Durum Çizelgesi" ni düzenleyerek verir. Tablo-1 ve Tablo-2'deki okulları ayrı ayrı tercih etmek isteyenlere de "Not Durum Çizelge"lerini düzenleyerek verir.

C-ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜDÜRLÜKLERİNCE YAPILACAK İŞLER

1) Başvuruda bulunan öğrencilerin sınav giriş belgelerini düzenleyerek, ilgili öğrencilere gönderir ve sınava girmelerini sağlar.

2) Öğrencilerin alanlara göre listelerini hazırlar.

3) Her alan için; ilgili mevzuatına göre alan şefi ile alan öğretmenlerinden meydana gelen ve en az 3 üyeden oluşan sınav komisyonunu oluşturur.

4. Sınavlardan önce, öğrenci alımlarına esas teşkil edecek komisyonca belirlenmiş sınav esasları ile giriş taban puanını öğrencilere duyurur.

5) Sınav komisyonlarının görevlerini belirleyerek ilgililere duyurur.

6) Ön kayıt başvuruları çok olduğunda, sınavdan önce belirlenecek esaslara göre ön eleme sınavının yapılmasını sağlar.

7) Sınavların ilgili mevzuatına göre en iyi şekilde yapılmasını sağlar.

8) Sınavlar sonunda komisyonca belirlenen taban puandan aşağı olmamak üzere asıl ve yedek olarak kazananları tespit eder ve listeler halinde okulda duyurur.

9) Belirlenen takvim çerçevesinde, öğrencilerin kayıt ve kabul işlemlerini sonuçlandırır.

BAKANLIKLAR 06648
ANKARA

TEL: 425 21 68-417 90 69
Faks: 418 07 39

E.Posta : ogm@mcb.gov.tr
İnt.Ad : www.mcb.gov.tr/ogm

EK-5**AGSL YÖNETMELİĞİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ YÖNETMELİĞİ**

Yayın : Resmi Gazete

Yayın Tarihi ve Sayısı : 20/08/1999 - 23792

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Anadolu güzel sanatlar liseleri ile ilgili iş ve işlemlere ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Anadolu güzel sanatlar liselerinde öğrenci seçimi, kayıt-kabulleri, nakilleri, öğrenci başarısının tespiti ve eğitim-öğretim ile ilgili esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar**Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen ;**

- a) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Okul: Anadolu güzel sanatlar lisesini,
- c) Hazırlık Sınıfı: 9 uncu sınıftan önce yabancı dilde dinleme, anlama; okuma, anlama; konuşma ve yazma becerileri kazandırılması ile alanlarda temel yeteneklerin geliştirilmesini amaçlayan sınıfı,
- d) Veli: Öğrencinin anne, baba veya vasisi olan kişiyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Okulun Amacı

Kuruluş

Madde 5- Anadolu güzel sanatlar liseleri, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır. Bu okullar, ilköğretim üzerine bir yıl hazırlık sınıfı ve en az 3 yıl lise öğrenim süresi olan yatılı, gündüzlü ve karma eğitim yapan okullardır.

Okulun amacı

Madde 6- Okulun amacı öğrencilerin ;

- a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- b) Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- c) Yabancı dil öğrenmelerini,
- d) Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,
- e) Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımlarını ve yorumlamalarını sağlamaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontenjan, Başvuru, Öğrenci Seçimi, Kayıt-Kabul ve Nakiller

Kontenjan

Madde 7- Okulların resim ve müzik alanlarının her birine bir öğretim yılında alınacak öğrenci sayısı 24'ü geçemez. Bu öğrencilerin sanat derslerinde dersliklere dağılımı, sanat derslerinin özelliği dikkate alınarak okul yönetimince düzenlenir.

Başvuru

Madde 8- İlköğretim okulunu o yıl bitirenlerden;

- a) Diploma notu en az 3.00,
- b) Girecekleri alanla ilgili dersin 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 İnci sınıflarına ait yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4.00 olduğunu belgelendirenler sınava girmek üzere istedikleri okullara başvurabilirler (EK-2).

Öğrenimlerinin bir kısmını yurt dışında yaparak sınavlara başvurunun yapıldığı ders yılı başında 8 inci sınıfa kaydolan öğrencilerden gireceği alanla ilgili dersin yalnız 8 inci sınıfa ait yıl sonu notunun en az 4.00 olması şartı aranır.

Öğrenimlerini yurt dışında tamamlayarak denkliğini yaptıran öğrenciler ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki okullardan mezun olup durumlarını belgelendirenler de öğrenim görmek istedikleri Anadolu güzel sanatlar lisesi müdürlüklerine başvurabilirler.

Öğrencilere gerekli duyuru yapılır ve ilköğretim okulu müdürlüklerince başvuru şartlarını taşıyanlardan isteyenlere "Not Durum Çizelgesi" düzenlenerek verilir (EK-1).

Adayların sınav giriş belgeleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri müdürlüklerince düzenlenerek alanlarına göre listeleri hazırlanır (EK-3).

Öğrenci seçimi ve kayıt-kabul

Madde 9- Öğrenci seçimi ve kayıt-kabuller aşağıdaki açıklamalara göre yapılır:

- a) Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaç ile yapılır.
- b) Sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir.
- c) Değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir.
- d) Sınavı kazanan adayların, süresi içinde kayıtları yapılır. Kontenjanın dolmaması durumunda ders yılının ilk haftasının son iş günü çalışma saati bitimine kadar sıralamaya göre yedek listeden kayıtlara devam edilir.
- e) Başvurular, öğrenci seçimi ve kayıt-kabulle ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça belirlenen takvime göre yürütülür.

Nakiller

Madde 10- Bu okullar arasında öğrenci nakilleri:

- a) Kamu görevi nakli, açıktan atanma, ilk defa göreve başlama, emekli olma, boşanma, ölüm, doğal afet, can güvenliğinin olmaması, iş yeri nakli ve iş yeri değişikliği,
- b) Öğrencilerin acil kayıtlı sağlık kurulu raporu almaları,
- c) Aynı sınıf ve alanda bulunmak şartıyla karşılıklı yer değiştirmek istenmesi durumlarında kontenjan bulunması ve özrün belgelendirilmesi kaydıyla ilgili okul müdürlüklerince yapılır. Nakil nedeniyle sınıf mevcudu 24' ün üzerine çıkarılamaz.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre nakillerin yapılabilmesi için özür tarihinden itibaren altı ay içinde başvuruda bulunulması gerekir.

Nakil için başvuru, öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne liselerdeki nakiller için belirtilen sürelerde yapılır.

Ayrılan öğrenciler

Madde 11- İsteğe bağlı olarak okuldan ayrılan öğrenciler, on gün içinde okula geri dönebilirler. Ancak hazırlık sınıfı öğrencileri, kayıt-kabul döneminde ayrılmaları durumunda geri dönemezler.

Hazırlık sınıftan ayrılan öğrenciler ile hazırlık sınıfının tekrarı sonunda başarısız olmaları nedeniyle okulla ilişkisi kesilenler, süresi içinde kayıt-kabul şartlarını taşıdıkları diğer orta öğretim kurumlarına kayıt yaptırabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim-öğretim, Seviye Belirleme ve Başarının Değerlendirilmesi

Öğretim programları

Madde 12- Bu okullarda Bakanlıkça uygun görülen ders çizelgeleri ve öğretim programları uygulanır. Programlar düzenlenirken yabancı dil dersleri ile sanat derslerine ağırlık verilir. Eğitim-öğretim Türkçe yapılır. Alan derslerindeki sanatla ilgili terimlerin yabancı dildeki karşılıkları da öğretilir.

Alanlar

Madde 13- Okulda resim ve müzik alanları bulunur. Bakanlığın uygun görmesi durumunda güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan başka alanlar da açılabilir.

Alan uygulamaları ve etkinlikleri

Madde 14- Alan uygulamaları ve etkinlikleri, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre bireysel veya grup halinde öğretmen yönetiminde yapılan serbest çalışmalardır. Bu çalışmalarda okul yönetimi, öğrencilerin okulun resim atölyesi, müzik odası, laboratuvar, kitaplık ve konferans salonu gibi imkanlarından yararlanmaları için gerekli önlemleri alır.

Öğrenciler uygulama çalışmalarına, yarışmalara, konser, konferans, panel ve sergi gibi sanat etkinliklerine, öğretmenlerinin sorumluluğunda katılırlar ve bu sürelerde izinli sayılırlar.

Sanat eğitimi danışma ve program geliştirme kurulu

Madde 15-Okullarda her alan için ayrı ayrı olmak üzere okul müdürünün başkanlığında alan dersleri öğretmenlerinin katılımıyla "Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu" oluşturulur. Okul yönetimince, yüksek öğretim kurumlarının ilgili bölümlerinin öğretim üyeleri arasından en fazla üçer üyenin sanat eğitimi konusunda rehberlikte bulunmak ve gerektiğinde bilgilerine başvurulmak üzere kurula katılmaları sağlanabilir.

Sanat eğitimi danışma ve program geliştirme kurulunun görevleri

Madde 16- Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu biri dönemin başında, biri dönemin sonunda olmak üzere ders yılında en az dört kez toplanır ve aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Okulun sanat eğitimi programlarının uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar ve önerilerde bulunur.
- b) Okulun; okul içi, okullar arası, millî ve milletler arası sanat etkinliklerinin belirlenmesi, planlanması ve uygulanması ile ilgili gerekli çalışmalar yapar ve bu etkinlikleri organize eder.
- c) Verimliliğin artırılması amacıyla gerekli araştırmaların yapılmasını, sonuçlarının değerlendirilmesini ve sanatla ilgili gelişmelerin izlenmesini sağlar.
- d) Eğitim-öğretimin geliştirilmesi yönünde çevrede bulunan yüksek öğretim ve diğer eğitim kurumları ile iş birliği yaparak her türlü araç-gereç, öğretim elemanı ve diğer imkanlardan yararlanılması konularında çalışmalar yapar.

Seviye belirleme sınavı

Madde 17- Bu okulların 9 uncu sınıflarındaki yabancı dil dersi ile sanat derslerini izleyebilecek düzeyde oldukları velileri tarafından kesin kayıt sırasında okul yönetimine yazılı olarak bildirilen öğrenciler, okul yönetimince yabancı dil ve sanat dersleri öğretmenlerinden oluşturulacak komisyonca ders yılının başladığı tarihten itibaren bir hafta içinde hazırlık sınıfı düzeyinde yabancı dil ve temel sanat eğitimi derslerinden yazılı, sözlü ve uygulamalı seviye belirleme sınavına alınırlar. Bu sınavlardan en az "geçer" not alarak başarılı olanlar 9 uncu sınıfa devam ettirililer.

Başarının değerlendirilmesi

Madde 18- Hazırlık sınıflarında yabancı dil dersi dışındaki derslerdeki başarı durumu sınıf geçmeyi etkilemez. Ancak teşekkür ve takdirname verilirken bütün derslerdeki başarı durumu dikkate alınır.

Hazırlık sınıfında başarısız olan öğrenciler, ikinci yıl hazırlık sınıfım tekrar ederler. İkinci öğretim yılı sonunda da başarısız olan öğrencilerin okulla ilişkileri kesilir.

Bu okulların 9 uncu,10 uncu ve 11 inci sınıflarında yıl sonu başarı ortalaması ile sınıf geçilebilmesi için yıl sonu başarı ortalamasının en az 3,00, alan derslerinden ise bu derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalamasının en az 3,50 olması gerekir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uygulama

Madde 19- Bu Yönetmeliğin başarı ortalamasıyla sınıf geçmeye ilişkin 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü 1999-2000 öğretim yılında kayıt yaptıracak olan öğrencilerden başlanmak üzere uygulanır.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

Madde 20- Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde orta öğretim kurumlarında uygulanan mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 21- 20/6/1993 tarihli ve 21613 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 22- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23- Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.